

SUOMEN PANKKI

1964

VUOSIKIRJA

LAATINUT

SUOMEN PANKIN
TALOUSTIETEELLINEN TUTKIMUSLAITOS

45. VUOSIKERTA

HELSINKI 1965

HELSINKI 1965
VALTIONEUVOSTON KIRJAPAINO

Suomen Pankin vuosikirja toimintavuodelta 1964 ilmestyy entistä jäsentelyä noudattaen. Tekstiosasto käsittelee pankin raha-, luotto- ja valuuttapolitiikkaa sekä pankin taseiden kehitystä kertomusvuoden aikana. Taulukko-osastossa esitetään yksityiskohtaisia tietoja pankin taseesta ja eri pankkitoimista vuonna 1964.

Vuosikirja julkaistaan kolmena yhtäpitävänä painoksena, suomen-, ruotsin- ja englanninkielellä. Kirja on laadittu Suomen Pankin taloustieteellisessä tutkimuslaitoksessa.

Helsingissä 12 päivänä huhtikuuta 1965.

HEIKKI VALVANNE

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu
I. Taloudellinen kehitys vuonna 1964	7
II. Luotto- ja pääomamarkkinat	
Rahapolitiikan tavoitteet ja toimenpiteet	11
Rahalaitokset	16
Arvopaperimarkkinat	20
Valtiontalous	20
Obligaatiomarkkinat	23
III. Valuuttapolitiikka ja maksutase	
Valuuttakurssit	26
Ulkomainen maksuliike	29
Maksutase ja valuuttavaranto	29
IV. Pankin taseet	
Ulkomaiset tilit	34
Valtion tilit	35
Pankkien tilit	35
Yritysten tilit	36
Muut tilit	36
V. Suomen suhteet kansainvälisiin rahalaitoksiin	
Kansainvälinen Valuuttarahasto (IMF)	38
Maailmanpankki (Kansainvälinen Jälleenrakennuspankki, IBRD)	39
Kansainvälinen Rahoitusyhtiö (IFC)	41
Kansainvälinen Kehittämisjärjestö (IDA)	41
Taulukot: Suomen Pankin toiminta	
1. Omaisuustase vuosina 1957—1964	2
2. Valuuttavaranto kunkin vuoden ja neljänneksen lopussa vuosina 1961—1964	10
3. Tulostase vuosina 1959—1964	10
4. Suomen Pankin soveltamia korkoja vuosina 1948—1964	11

	Sivu
5. Liikkeessä oleva setelistö keskimäärin kunakin kuukautena vuosina 1957—1964	11
6. Setelinanto vuosina 1955—1964	12
7. Liikkeessä olevat setelit ja metallirahat vuosien 1957—1964 lopussa	14
8. Setelinvalmistus ja setelinpoltto vuosina 1961—1964	14
9. Setelit ja metallirahat vuonna 1964	15
10. Vaihto eri tileillä vuonna 1964	16
11. Kotimainen clearing-liike: vaihdettujen postivekselien ja shekkien sekä tilisiirtojen lukumäärä ja arvo vuosina 1961—1964	16
12. Omat varat vuosien 1951—1964 lopussa	17
13. Voittovarojen käyttö vuosina 1951—1964	17
14. Parikurssit ja avista-myyntikurssit vuonna 1964	18
15. Avista-myyntikurssit keskimäärin kunakin kuukautena vuonna 1964	24
16. Avista-myyntikurssit vuosina 1951—1964	26

Eduskunnan pankkivaltuusmiehet vuoden 1964 lopussa	28
Suomen Pankki vuoden 1964 lopussa (henkilöluettelo)	28

I. TALOUDELLINEN KEHITYS VUONNA 1964

Vuoden 1963 puolivälissä alkanut noususuhdanne jatkui melko tasaisella vauhdilla koko vuoden 1964 ajan. Kansantuotteen volyyymi kasvoi 5—6 % vuonna 1964. Kahtena edellisenä vuotena kansantuotteen kasvu oli 3 %:n suuruinen.

Suhdannenousu on muodostunut suhteellisen hitaaksi osittain siitä syystä, että tuotannontekijät olivat nousun alkaessa vain vähäisessä määrässä vajaakäyttöisiä. Työttömyysprosentti oli noussut vuonna 1963 keskimäärin 1,5:een oltuaan kahtena edellisenä vuotena 1,2. Kokonaistuotannon kasvusta huolimatta työttömyysprosentti pysyi vuonna 1964 edelleen keskimäärin 1,5:ssä. Osaksi tämä oli seurausta tuotannon rakennemuutoksista. Työvaltaiset alat, talonrakennustoiminta, kone- ja kulkuneuvoteollisuus sekä kulutushyödyketeollisuus kasvoivat näet keskimääräistä hitaammin. Kustannusten jyrkkä nousu ja rationalisointi-investointien voimakas kasvu vaikuttivat myös työvoiman kysyntää hillitsevästi. Työllinen työvoima kasvoi edellisestä vuodesta 1,3 % ja työpanos 1,4 %. Vuoden lopulla työllisen työvoiman kasvu nopeutui ja samalla työttömyysprosentti alkoi laskea.

Yksityiset investoinnit ja vienti sekä julkinen talous olivat ne kysyntätekijät, jotka kiihdyttivät taloudellista kasvua vuonna 1964.

Vuosina 1962—1963 tapahtuneen pysähdyksen jälkeen yksityisten investointien volyyymi kasvoi 13 %. Investointien kasvu keskittyi teollisuus- ja liikerakennuksiin sekä kone- ja laiteinvestointeihin. Myös varastojen kasvu lienee ollut huomattavan suuri. Asuntojen rakentaminen sen sijaan laski noin 10 %.

Tavaraviennin arvo kasvoi edellisestä vuodesta 12 %, mistä noin puolet aiheutui volyymin ja puolet vientihintojen noususta. Viennin volyymin kasvu oli voimakasta alkuvuotena, mutta se hidastui tuntuvasti vuoden loppua kohti. Paperiteollisuustuotteiden viennin arvo kasvoi runsaat 15 %, mistä volyymin kasvua oli 12 %. Puuteollisuustuotteiden viennin 10 %:n suuruudesta arvon lisäyksestä pääosa johtui vientihintojen nou-

tui 559 milj. markaksi. Tämä vajuus rahoitettiin pääasiassa ulkomaisilla pitkäaikaisilla lainoilla, joiden nettolisäys oli 534 milj. markkaa. Kun myös lyhytaikainen pääomantuonti kasvoi, lisäytyi Suomen Pankin kulta- ja valuuttavaranto nettomäärältään 155 milj. markkaa.

Julkisen sektorin toiminnan laajeneminen aiheutui suureksi osaksi pyrkimyksestä pitää yllä täystyöllisyyttä, mistä syystä julkisten investointien volyyymi nousi 13 %. Julkisen sektorin kulutusmenojen volyyymi kasvoi 4 %. Valtiontalouden asema vahvistui vuoden aikana tulojen kasvaessa menoja nopeammin. Tammi—marraskuussa olivat tulot, ilman lainanottoa, 17 % ja menot, ilman kuoletuksia, 11 % suuremmat kuin vuotta aikaisemmin.

Yksityisen kulutuksen volyyymi nousi vuonna 1964 hieman yli 4 %. Lähes puolet tästä kasvusta aiheutui henkilöautojen ostojen voimakkaasta lisääntymisestä. Kulutuksen lisääntyminen aiheutui suureksi osaksi kotitalouksien ostoalttiuden lisääntymisestä. Kotitalouksien käytettävissä olevat tulot lisääntyivät näet reaaliselta ostovoimaltaan 1,5 %. Ostoalttiuden lisääntyminen lienee ollut valtaosaltaan seurausta lisääntyneestä osamaksurahoituksesta autokaupassa.

Tuotannon volyymin kasvu oli voimakkainta teollisuudessa, metsätaloudessa ja maataloudessa. Näillä tuotannon aloilla kasvu oli 7—8 %. Teollisuustuotannon kasvu oli verraten tasaista koko vuoden ajan. Voimakkainta kasvua osoittivat metallien perusteollisuus, kemian teollisuus sekä paperiteollisuus.

Metsätalouden tuotannon volyyymi kasvoi voimakkaasti vuoden alussa, mutta se jäi vuoden loppupuolella edellisen vuoden tason alapuolelle. Talonrakennustoiminnan kasvu oli edelleenkin hidasta. Liikenteen ja kotimaan-kaupan kasvu voimistui edelliseen vuoteen verrattuna.

Kokonaiskysynnän voimakkaasta noususta huolimatta markkinatilanne ei yleensä antanut mahdollisuutta kustannusten nousun ylittävälle hintojen nousuille, ja osa kysynnän kasvusta purkautui tuonnin paisumisena.

Kun vuoden 1964 alussa siirryttiin uuteen liikevaihtoverojärjestelmään, toimeenpantiin hintasulku, jotta olisi voitu valvoa verouudistuksen aiheuttamaa hintojen muutosta. Hintasulkua purettiin vähitellen vuoden aikana, mutta vielä vuoden päättyessä osa elinkustannusindeksin tavaravalikoimasta oli hintasulun alaisena.

Kansantuotteen hintaindeksi nousi 7 %, mikä pääosaltaan aiheutui kustannustekijöiden taholta tulleesta paineesta. Elinkustannusindeksi nousi 10 %. Ero näiden hintaindeksien muutosten välillä johtuu lähinnä siitä, että vuoden alussa tapahtunut liikevaihtoverotuksen uudistus nosti elinkustannusindeksiä noin 3 %. Palkansaajien ansiotaso nousi nimellisesti noin 13 % ja ansiotason reaalin kasvu oli 3 %.

Rahamarkkinat olivat koko vuoden kireät. Pitkäaikaisen ulkomaisen pääoman tuonnille rakentunut Suomen Pankin valuuttavarannon kasvu

tosin vaikutti rahamarkkinoita keventävästi, mutta toisaalta taloudellisen aktiviteetin nousu ja hintatason voimakas kohoaminen lisäsivät keskuspankkirahan tarvetta. Rahalaitosten ottolainauksen kasvu, joka keskittyi varsinaisiin ja nimenomaan indeksiehtoisiiin talletuksiin, voimistui vuoden aikana. Koko vuoden ottolainauksen lisäys oli 959 milj. markkaa, kun se edellisenä vuonna oli vain 554 milj. markkaa. Ottolainauksen voimakas kasvu, joka tosin hintojen nousun vuoksi oli suurelta osalta nimellistä, tarjosi edellytykset antolainauksen kasvulle. Kun luotonkysyntä taloudellisen aktiviteetin kasvun mukana voimistui, rahalaitosten antolainaus kasvoi yhteensä 1 155 milj. markkaa, mitä vuotta aikaisemmin vastasi 531 milj. markkaa. Rahalaitosten asema Suomen Pankkiin nähden heikkeni jonkin verran vuoden aikana.

II. LUOTTO- JA PÄÄOMAMARKKINAT

Rahapolitiikan tavoitteet ja toimenpiteet

Vuoden 1964 alusta voimaan astunut uusi palkkasopimus ja samaan aikaan toteutettu liikevaihtoveron uudistus merkitsivät huomattavaa kustannustason nousua, jonka seurauksena luotonkysynnän saattoi odottaa voimakkaasti kasvavan. Toiselta puolen kokonaiskysynnän vahvistuminen ilmeisesti tuli johtamaan tuonnin kasvuun ja maksutaseen lisääntyvään vajaukseen. Vaikka rahalaitosten ottolainauksen edellytykset näyttivätkin paranevan, oli Suomen Pankin mielestä rahalaitosten näistä syistä varauduttava maksuvalmiuden hoitamiseen. Helmikuun 21 päivänä pankki kehottikin kaikkia rahalaitoksia noudattamaan luotonantopolitiikassaan seuraavia periaatteita. Luotonannossa teollisuudelle tuli ensisijaisesti tyydyttää raaka-aineiden tarve ja suosia rationalisointi-investointeja. Kaupan osalta tuli kilpailun tehostamiseksi ja hintatason nousun kurissa pitämiseksi pysyttää tuontitavaroiden tarjonta riittävänä, mutta toisaalta luottomyyntiä oli pyrittävä supistamaan. Rakennustoimintaa ja varsinkin asuntojen rakentamista oli maksuvalmiuden puitteissa pyrittävä rahoittamaan, kun taas henkilö- ja sekalaisluotot oli jätettävä toissijaisiksi. Inflaatiopekuloinnin välttämiseksi luotonkäyttäjien piirissä pankki edelleen suositteli uusien yli yhden vuoden pituisten luottojen sitomista 50-prosenttisesti tukkuhintaindeksiin. Samalla pankki ilmoitti, että vaikka rahalaitoksilla oli käyttämätöntä rediskonttauslimiittiä yhteensä 250—300 milj. markkaa, pankki ei kuitenkaan tule limiittejä alentamaan, mutta huomautti, että rahalaitosten on suunniteltava luotonantonsa sellaisiin puitteisiin, että limiitit riittävät tilanteen kiristytessäkin. Edelleen pankki suositteli asiakkaiden pysyvän vekseliluoton muuttamista obligaatiolainoiksi, esim. siirtämällä luottoja kiinnitysluottolaitoksille.

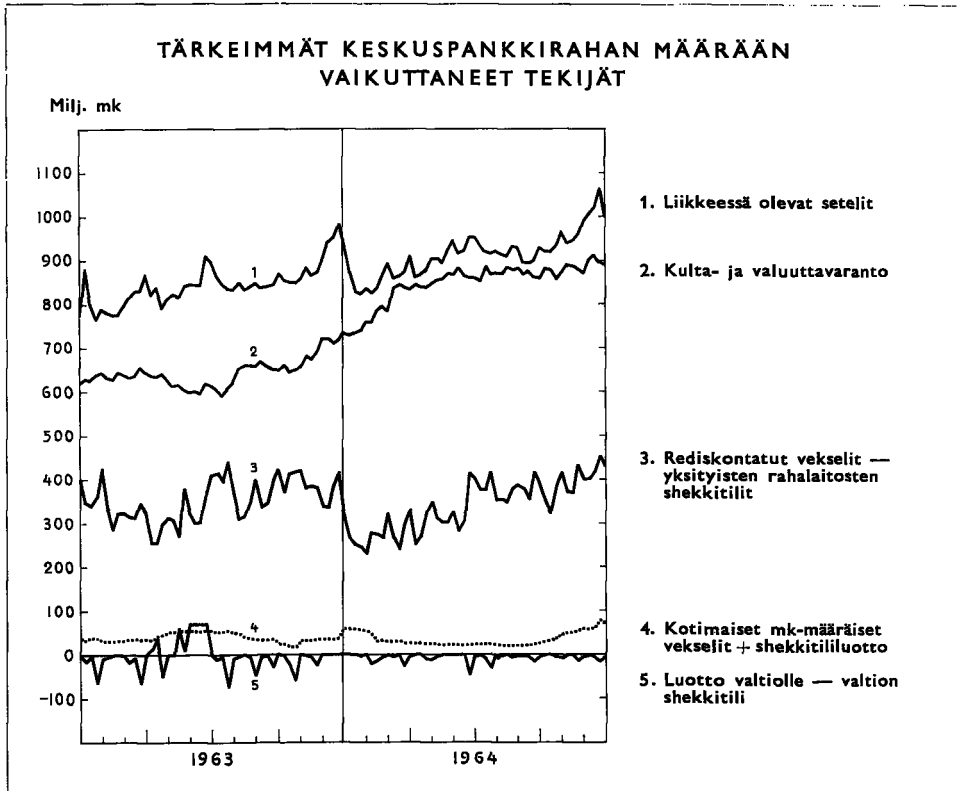
Tammikuussa Suomen Pankki tarjosi rediskonttaaville rahalaitoksille mahdollisuuden siirtyä uudenaiseen rediskonttausmenettelyyn, jonka mukaan lisäkorko ja sen suuruus tulisivat riippuviksi rahalaitoksen anto-

lainauksen kasvusta suhteessa ottolainauksen samanaikaiseen kasvuun. Neuvottelut johtivat siihen, että uusia lisäkoron määräämisperusteita ryhdyttiin soveltamaan Säästöpankkien Keskus-Osake-Pankin ja Osuuskassojen Keskus Oy:n rediskonttauksiin helmikuusta lukien. Säästöpankkien Keskus-Osake-Pankin rediskonttauksista perittiin tästä lukien lisäkorkoa vain siinä tapauksessa, että sen ja säästöpankkien yhteenlaskettu antolainauksen kasvu ylitti niiden yhteenlasketun ottolainauksen kasvun, kasvu kummassakin tapauksessa laskettuna kumulatiivisesti vuoden alusta. Vastaavasti Osuuskassojen Keskus Oy:n lisäkorko tuli riippuvaksi sen ja osuuskassojen yhteenlasketun antolainauksen ja ottolainauksen kasvun välisestä suhteesta. Muiden rahalaitosten rediskonttauksissa noudatettiin entisiä määräyksiä. Rediskonttauksille edellisenä vuonna asetetut enimmäismäärät pysytettiin vuoden aikana muuttamattomina.

Pankki suoritti kertomusvuonnakin lukuisia obligaatiokauppoja rahalaitosten kanssa. Vuoden alkupuolella rahalaitokset ostivat suurimmalta osalta takaisin obligaatiot, jotka ne edellisenä vuonna olivat maksuvalmiutetaan parantaakseen myyneet Suomen Pankille. Lyhytaikaisia termiinkauppoja valtion vuoden 1962 rahalaitoslainan obligaatioilla jatkettiin entisin ehdoin. Syksyllä saatettiin voimaan uusi erityisjärjestely sen johdosta, että useat rahalaitokset olivat käyttäneet rediskonttausoikeutensa lähes täyteen määrään. Jotta nämä voisivat hoitaa kassantarpeensa kausiluonteiset ja tilapäiset vaihtelut, pankki ilmoitti olevansa valmis suorittamaan niiden kanssa määräehdoin kolmesti lyhytaikaisen termiinkaupan. Lisäksi Suomen Pankki ilmoitti joulukuussa suorittavansa ylimääräisen obligaatiokaupan jouluaaton ja uudenvuoden välisenä aikana, jolloin rahalaitosten maksuvalmiudessa oli odotettavissa voimakas kausiluonteinen heikentyminen.

Pankin edellisenä syksynä vilja- ja lannoitekaupan rahoitukseen myöntämät luotot maksettiin kevään aikana takaisin. Kun uuden sadon myynnissä oli sovittu siirryttäväksi käteismaksupohjalle, mikä huomattavasti lisäsi viljaliikkeiden rahoitustarvetta, pankki ilmoitti kesäkuussa, että se on valmis antamaan viljaliikkeille ja myllyille viljakaupan rahoitukseen syyskautena saman määrän luottoa, minkä nämä samanaikaisesti saavat liikepankeilta ja Osuuskassojen Keskus Oy:ltä tähän tarkoitukseen. Näiden viljaluottojen Suomen Pankista nostettu määrä oli vuoden lopussa 42,6 milj. markkaa.

Pankin edellisenä vuonna metalliteollisuuden keskipitkiin toimitusluottoihin osoittama määrä, 90 milj. markkaa, tuli maaliskuussa kokonaan varatuksi. Sen jälkeen uusia luottovarauksia voitiin myöntää vain sitä mukaa kuin alustavia varauksia peruutettiin toimitussuunnitelmien raukeamisen vuoksi. Kesäkuussa pankki ilmoittikin lopettavansa uusien luottovarausten pyyntöjen vastaanottamisen. Luottoja myönnettiin kaikkiaan 13 konepaja-

teollisuuden yritykselle eri puolilla maata, ja tavaratoimituksissa esiintyi ostajina yhteensä 23 eri yritystä. Kertomusvuoden lopussa oli nostettujen toimitusluottojen määrä 11,4 milj. markkaa. Toimitusluottojärjestelyn ehtojen mukaan liikepankkien tulee ostaa Suomen Pankille myymänsä toimitusluottovkselit takaisin sitä mukaa kuin kunkin liikepankin ottolainaus yleisöltä kasvaa. Takaisinostovelvollisuus, joka riippuu talletusten kasvun suuruudesta, alkaa vuoden 1965 puolivälissä ja jatkuu puolen vuoden välein.

Edellisenä syksynä Suomen Pankki oli päättänyt yhdessä Postisäästöpankin ja Kansaneläkelaitoksen kanssa osallistua 30 milj. markan suuruisen luoton antamiseen laivanrakennusteollisuudelle sen tilauskannan ylläpitämiseksi. Käytännössä rahoitus tapahtuu valtion välityksellä siten, että kukin mainituista rahalaitoksista ostaa 10 milj. markalla erityistä valtion laivanrakennuslainaa ja valtio lainaa näin saadut varat edelleen varustamoille. Kertomusvuoden aikana valtio laski kyseiset laivanrakennuslainat liikkeeseen, mutta Suomen Pankin 10 milj. markan suuruisen rahoitusosuuden suorittaminen sovittiin toteutettavaksi vasta sitten, kun laivanrakennusteollisuudelle myönnettyt vastaavat luotot nostetaan. Mainittakoon tässä yhteydessä

myös, että Suomen Pankin myötävaikutuksella saatiin kertomusvuonna aikaan metsätalouden rahoitusohjelma (MERA). Sen mukaan Suomen Pankki tulee toimimaan valtion liikkeeseen laskemien metsänparannus-obligaatioiden välittäjänä muodostamalla eräiden rahalaitosten ja vakuutuslaitosten kanssa konsortion. Suunnitelman mukaan konsortio merkitsisi vuosien 1965—1970 aikana yhteensä 120 milj. markan arvosta kyseisiä obligaatioita. Ensimmäinen 20 milj. markan obligaatiolaina on sisällytetty valtion vuoden 1965 tulo- ja menoarvioon.

Suurten investointikohteiden rahoituksen helpottamiseksi ja toiselta puolen niissä noudatettavien luottokriteerioiden yhdenmukaistamiseksi perustettiin Suomen Pankin aloitteesta syyskuussa erityinen teollisuusluotto-toimikunta. Toimikunnassa ovat edustettuina pankin lisäksi Kansaneläkelaitos, Postisäästöpankki ja Mortgage Bank of Finland Oy ja se työskentelee yhteistoiminnassa yksityisten rahalaitosten kanssa. Toimikunta käsittelee jollekin kyseisistä valtion luottolaitoksista tulevat luottoanomukset, joissa vieraan pääoman suunniteltu kokonaistarve on 10 milj. markkaa tai enemmän.

Kun kauppatase vuoden mittaan osoitti yhä kasvavaa vajausta, joka länsikaupan osalta johtui ennen kaikkea autojen tuonnin kasvusta, Suomen Pankki ehdotti syyskuun 26 päivänä valtioneuvostolle, että luottoehdoista vähittäismaksukaupassa annettua lakia ryhdyttäisiin soveltamaan henkilöautojen kauppaan. Lain edellyttämät neuvottelut valtiovallan ja toiselta puolen autontuojien ja -myyjien kanssa johtivat siihen, että viimeksi mainitut tekivät yksipuolisen sopimuksen henkilöautojen vähittäismaksuehtojen tiukentamisesta marraskuun puolivälistä alkaen.

Hallitus oli vuoden 1963 kesällä esittänyt eduskunnalle kolme suhdannepoliittista lakiehdotusta, jotka oli valmisteltu yhteistoiminnassa Suomen Pankin kanssa. Näistä investointirahastoja koskeva lakiehdotus hyväksyttiin kevätistuntokautena ja laki annettiin kesäkuun 8 päivänä (309/64). Lain mukaan investointitalletukset tehdään erityisille sulkutileinä hoidettaville tileille Suomen Pankkiin, joka maksaa talletuksille laissa tarkemmin määrätyn koron. Valtion työllisyysrahastoa sekä rahalaitosten erityistalletuksia Suomen Pankissa koskevat lakiehdotukset olivat kertomusvuoden päättyessä yhä valiokuntakäsittelyssä. Huhtikuussa Suomen Pankki ehdotti rahalaitoksille, että viimeksi mainitun lain sijasta tehtäisiin keskinäinen sopimus, joka sisällöltään vastaisi olennaisilta kohdin lakiehdotuksen mukaista talletusmenettelyä ja olisi voimassa viisi vuotta. Rahalaitosten neuvottelukunta ei kuitenkaan ehdotusta hyväksynyt. Sen sijaan sovittiin joulukuussa Suomen Pankin ja rahalaitosten kesken yhteisestä kannanotosta eräisiin lakiesityksen kohtiin, joihin rahalaitosten taholta oli toivottu muutoksia. Mainittakoon tässä yhteydessä myös, että joulukuun 30 päivänä annettiin laki kaivosteollisuuden investointivaroista (648/64). Laissa

tarkoitettut talletukset tehdään erityiselle tilille Suomen Pankkiin, joka myös maksaa talletuksille 5 %:n vuotuisen koron.

Rahanuudistuksesta johtuva rahanvaihto jatkui kertomusvuoden aikana. Vanhan rahayksikön määräiset setelit, joita vuoden alussa oli liikkeessä 28,2 milj. nykymarkan arvosta, vähenivät kertomusvuoden loppuun mennessä 7,0 milj. markkaa eli 21,2 milj. markkaan. Vastaavasti vanhojen metallirahojen liikkeessä oleva määrä pieneni 18,6 milj. nykymarkasta 17,0 milj. markkaan. Vanhojen rahojen vähäinen poistuminen liikkeestä osoittaa, että tehokkaasti käytössä olevasta rahamäärästä valtaosa oli vaihtunut jo edellisen vuoden aikana ja että jäljellä olevat pankin vastuusummaan kuuluvat vanhat setelit ja metallirahat ovat miltei kokonaan joutuneet hukkaan tai keräilijöille. Lokakuussa laskettiin liikkeeseen uusi yhden markan hopearaha, ja vuoden lopussa sitä oli liikkeessä yhteensä 9,5 milj. markkaa. Tämä vaikutti siihen, että uuden yhden markan setelin liikkeessä oleva määrä puolestaan väheni vuoden aikana 27,1 milj. markasta 23,7 milj. markkaan.

Pankin omaisuustaseessa kertomusvuoden aikana tapahtuneita muutoksia valaisee oheinen asetelma. Kausivaihteluiden sekä etenkin vuodenvaihteisiin sattuvien suurten tilapäisten heilahtelujen johdosta eivät tase-erien vuotuiset muutokset anna havainnollista kuvaa taseen yleisestä kehityksestä. Tämän vuoksi on asetelmassa esitetty tärkeimpien tase-erien viikko-keskimäärät puolivuositain ja koko vuodelta. Vertailun vuoksi on samat tiedot esitetty myös vuodelta 1963.

Pankin kulta- ja valuuttavarannon kasvu oli kertomusvuonna suurin keskuspankkirahan tarjontaa lisännyt tekijä. Varanto oli keskimäärin 204,1 milj. markkaa suurempi kuin edellisenä vuonna, mistä tosin osa johtui valuuttojen kirjanpitoarvon muutoksista. Diskonttatut ulkomaanrahan määräiset vekselit vähenivät edelleenkin pankin välittämien ulkomaisten luottojen takaisinmaksujen johdosta — vastaeränä on velkojen puolella määräraikaisten sitoumusten supistuminen. Myös pankin suora luotonanto yrityksille pieneni edellisestä vuodesta, mikä kuvastui diskontattujen markkamääräisten vekseliä vähenemisenä. Rediskonttaukset olivat keskimäärin 10,1 milj. markkaa pienemmät kuin vuonna 1963. Vuoden alkupuoliskolla rediskonttausten taso oli 29,0 milj. markkaa alempi kuin vuotta aikaisemmin, mutta vuoden jälkipuoliskolla rahalaitosten asema uudelleen kiristyi. Kotimaisten obligaatioiden määrä aleni keskimäärin 44,9 milj. markkaa lähinnä sen takia, että rahalaitokset ostivat vuoden alkukuukausina takaisin ne obligaatiot, jotka ne edellisenä vuonna olivat myyneet termiiniehdoin Suomen Pankille. Muut varat, joihin sisältyivät mm. metalliteollisuuden toimitusluottovekselit, pysyivät suurin piirtein entisessä määrässään.

Velkojen puolella osoitti liikkeessä oleva setelistö melkoista nousua. Kasvu oli keskimäärin 7,8 % edellisen vuoden tasosta. Käteisrahan tarpeen lisääntyminen johtui luonnollisesti taloudellisen aktiviteetin kas-

vusta ja hintojen noususta. Valtion shekkitili pysyi edelleenkin varsin pienenä valtion käyttäessä liikenevät kassavaransa lyhytaikaisten velkojensa takaisinmaksuun. Vastaavasti yksityisten rahalaitosten shekkitilien pienuus oli suorassa yhteydessä rediskontausten suuruuteen. »Muitten velkojen» suureneminen johtui lähinnä arvonjärjestelytilien kasvusta.

Suomen Pankin varat ja velat

Viikkokeskimäärät, milj. mk

Varat	1963			1964		
	I—VI	VII—XII	I—XII	I—VI	VII—XII	I—XII
Kulta- ja valuuttavaranto (netto) .	628,0	665,0	646,5	822,6	878,6	850,6
Ulkomaiset vekselit ja obligaatiot .	72,9	62,4	67,6	64,9	69,1	67,0
Diskontatut ulkomaan rahan määräiset vekselit	79,1	72,8	76,0	65,9	59,3	62,6
Diskontatut markkamäär. vekselit	40,2	34,0	37,1	29,2	34,4	31,8
Rediskontatut vekselit	331,7	380,2	355,9	302,7	388,9	345,8
Kotimaiset obligaatiot	76,1	83,5	79,8	43,8	26,0	34,9
Muut varat	94,7	49,0	71,8	64,8	71,9	68,4
Yhteensä	1 322,6	1 346,8	1 334,7	1 398,9	1 528,4	1 461,1
Velat						
Liikkeessä olevat setelit	824,3	871,1	847,7	883,6	944,1	913,8
Valtion shekkitili	13,0	13,1	13,0	7,0	5,9	6,4
Postisäästöpankin shekkitili	34,9	16,4	25,7	20,9	22,8	21,9
Yksityisten rahalaitosten shekkitilit	5,6	3,5	4,5	7,9	4,0	6,0
Muut vaad. maks. sitoumukset ..	34,8	36,1	35,4	32,6	31,1	31,8
Määräaikaiset sitoumukset	77,5	71,4	74,5	65,1	58,8	62,0
Muut velat	332,5	335,8	333,9	376,9	461,6	419,2
Yhteensä	1 322,6	1 346,8	1 334,7	1 398,9	1 528,4	1 461,1

Rahalaitokset

Liikepankkien omaisuustaseissa vuoden 1964 aikana tapahtuneista muutoksista on seuraavassa esitetty yhteenveto.

	Muutos milj. mk
Kassa	+ 9,5
Ulkomaiset saatavat, netto	— 12,2
Antolainaus yleisölle	
vekselit	+ 98,0
shekkitilit	+ 54,3
lainat	+ 291,7
Osakkeet ja obligaatiot	+ 127,8
Vastaavat	+ 569,1

Ottolainaus		Muutos milj. mk
talletukset	+ 375,7	
shekkitilit	— 31,9	+ 343,8
Maksujen välitykset, netto		+ 39,0
Kotimaiset rahalaitokset, netto		+ 63,5
Suomen Pankki		+ 134,0
Muut erät, netto		— 11,2
Vastattavat		+ 569,1

Liikepankkien antolainaus kasvoi vuoden aikana 100 milj. markkaa enemmän kuin niiden ottolainaus yleisöltä. Edellisenä vuonna antolainauksen kasvu oli 64 milj. markkaa ottolainauksen kasvua pienempi. Ulkomaiset nettosaatavat supistuivat 12 milj. markkaa; edellisenä vuonna ne olivat lisääntyneet 50 milj. markkaa. Velka Suomen Pankille lisääntyi 134 milj. markkaa ja nettovelka kotimaisille rahalaitoksille 63 milj. markkaa.

Seuraavassa asetelmassa esitetään kaikkien rahalaitosten koko ottolainauksessa yleisöltä vuosina 1963 ja 1964 tapahtuneet muutokset.

	Muutos vuoden aikana			
	1963		1964	
	milj. mk	%	milj. mk	%
Liikepankit	+ 237,0	+ 8,1	+ 343,7	+ 10,9
Säästöpankit	+ 128,3	+ 5,6	+ 288,7	+ 11,9
Osuuskassat	+ 122,8	+ 8,9	+ 234,5	+ 15,6
Postisäästöpankki	+ 41,9	+ 6,9	+ 65,4	+ 10,1
Osuuskauppojen säästökassat	+ 17,5	+ 6,0	+ 20,7	+ 6,7
Osuuskassojen Keskus Oy	+ 5,9	+ 32,0	+ 6,8	+ 28,0
Suomen Kiinteistöpankki Oy	+ 0,1	+ 19,0	— 0,4	— 48,0
Yhteensä	+ 553,5	+ 7,4	+ 959,4	+ 11,9

Koko ottolainauksen markkamääräinen kasvu oli kertomusvuoden aikana 405,9 milj. markkaa suurempi kuin edellisenä vuonna, mikä merkitsi suhteellisen vuotuisen kasvuvauhdin lisääntymistä 7,4 %:sta 11,9 %:iin. Yleisön shekkitilit, joista suurin osa on liikepankeissa, vähenivät 19,0 milj. markkaa eli 2,2 %. Edellisenä vuonna ne lisääntyivät 75,2 milj. markkaa eli 9,4 %. Varsinaisten talletusten kasvu oli 978,4 milj. markkaa eli 13,8 % vastaavan kasvun edellisenä vuonna oltua 478,3 milj. markkaa eli 7,1 %. Varsinaisten talletusten kokonaismäärä rahalaitoksissa oli vuoden 1964 lopussa 8 163,4 milj. markkaa.

Yleisön varsinaisten talletusten rakenteessa tapahtui vuoden aikana huomattavia muutoksia. Luonnollisten henkilöiden ja jakamattomien kuolinpesien A-indeksitileille toukokuun 1 päivästä lähtien tekemät talletukset tulivat verovapaiksi. Lisäksi sallittiin aikaisemmin tehtyjen indeksi- ja korkeakorkoisten talletusten siirto uusille verovapaille A-indeksitileille toukokuun aikana. A-indeksitilit kasvoivatkin toukokuun aikana 171 milj.

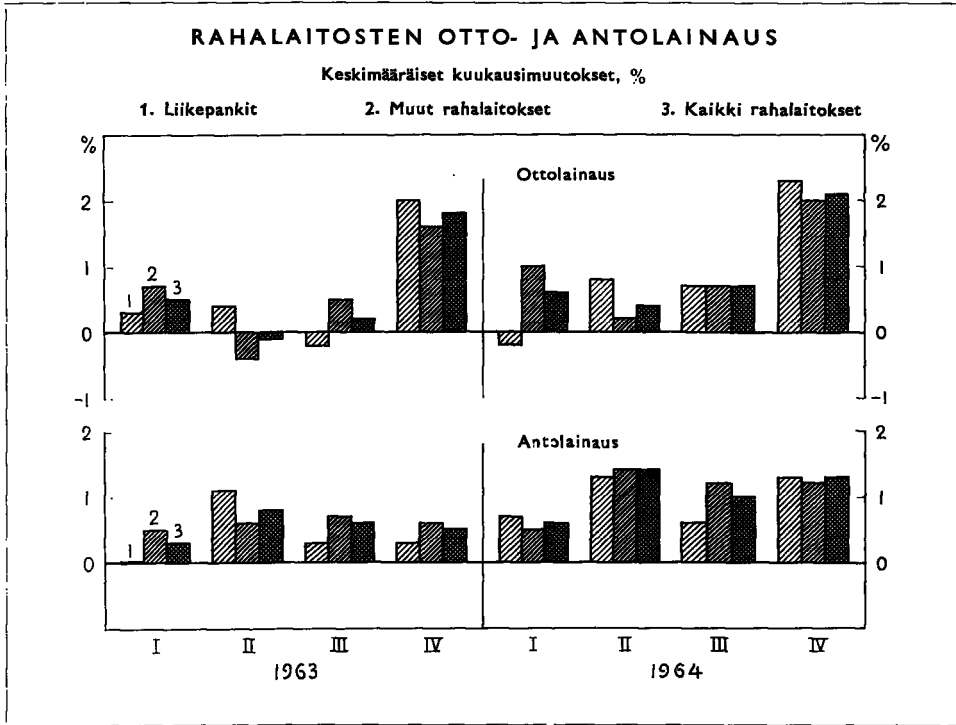
markasta 556 milj. markkaan kaikkien muiden varsinaisten talletusten supistuessa samassa ajassa yhteensä n. 300 milj. markkaa. A-indeksitilien kasvu muiden varsinaisten talletusten kustannuksella jatkui toukokuun jälkeenkin voimakkaana. Vuoden lopussa oli molempien indeksitalletusmuotojen yhteinen osuus kaikista varsinaisista talletuksista 15,8 % vastaavan osuuden oltua vuoden 1963 lopussa 3,9 %. A-indeksitalletusten osuus varsinaisista talletuksista nousi vuoden aikana 0,7 %:sta 14,3 %:iin. Veronhuojennustileille ei neljän viimeisen vuoden aikana ole otettu vastaan talletuksia ja vuoden 1960 kuluessa tehtyjen talletusten kolmen vuoden pituisen talletusajan päättyessä niiden nostamatta ollut määrä siirrettiin talletusehtojen mukaisesti tavallisille talletustileille. Varsinaisten talletusten jakaantuminen eri talletustileille ilmenee seuraavasta asetelmasta.

	Yleisön varsinaiset talletukset		
	31. 12. 1963 milj. mk	31. 12. 1964 milj. mk	Muutos %
Indeksitalletukset	281,2	1 286,7	+ 357,6
A-indeksitilit	52,0	1 166,4	+ 2 143,1
B-indeksitilit	229,2	120,3	— 47,5
Korkeakorkoiset talletukset	668,2	592,3	— 11,4
Veronhuojennustalletukset	26,5	—	—
	Yhteensä	1 879,0	+ 92,5
Muut	6 209,1	6 284,4	+ 1,2
	Yhteensä	8 163,4	+ 13,6

Seuraavassa asetelmassa esitetään rahalaitosten antolainauksessa yleisölle vuosina 1963 ja 1964 tapahtuneet muutokset.

	Muutos vuoden aikana			
	1963	1964		
	milj. mk	%	milj. mk	%
Liikepankit	+ 172,5	+ 5,2	+ 443,9	+ 12,8
Säästöpankit	+ 116,0	+ 5,7	+ 182,1	+ 8,5
Osuuskassat	+ 134,1	+ 9,1	+ 211,8	+ 13,2
Postisäästöpankki	+ 35,4	+ 7,0	+ 63,7	+ 11,7
Osuuskassojen Keskus Oy	+ 23,1	+ 18,8	+ 88,0	+ 59,1
Kiinnitysluottolaitokset	+ 49,6	+ 8,1	+ 165,0	+ 24,8
	Yhteensä	+ 530,7	+ 1 154,5	+ 13,5

Rahalaitosten antolainauksen kokonaiskasvu muodostui kertomusvuonna suuremmaksi kuin edellisenä vuonna. Markkamääräisesti merkittävin oli liikepankkien antolainauksen lisääntyminen 444 milj. markalla eli n. 13 %:lla edelliseen vuoteen verrattuna. Suhteellisesti nopeimmin kasvoivat kuitenkin Osuuskassojen Keskus Oy:n ja kiinnitysluottolaitosten antolainaus.

Rahalaitosten neuvottelukunnan päätöksellä muutettiin edellisenä vuonna solmittua ottolainauskorkoja koskevaa korkosopimusta kahteen otteeseen indeksitalletuksista maksettavien korkojen osalta. Tehtyjen muutosten mukaisesti hyvitetiin B-indeksitalletuksista huhtikuun alusta lähtien korkoa 4 %:n mukaan entisen 3 ½ %:n sijasta, ja kun A-indeksitalletukset toukokuun alusta lähtien tehtiin verovapaiksi, laskettiin samalla niistä hyvittävä korko 3 %:sta 2 ½ %:iin. Seuraavassa asetelmassa esitetään vuoden 1964 aikana sovelletut ottolainauskorot.

	1. 1.—31. 3. %	1. 4.—30. 4. %	1. 5.—31. 12. %
12 kuukauden talletukset (korkeakorkoiset talletukset)	6	6	6
6 kuukauden talletukset	4 ½	4 ½	4 ½
Indeksitalletukset			
A-indeksitalletukset	3	3	2 ½
B-indeksitalletukset	3 ½	4	4
Shekkitilit säästöpankeissa ja osuuskassoissa ..	0	0	0
Shekkitilit liikepankeissa	0	0	0
Postisiirtotilit	0	0	0

Rahalaitosten soveltamat antolainauskorot pysyivät vuoden aikana jokseenkin ennallaan. Rediskonttaavat rahalaitokset, jotka käyttivät Suomen Pankin sallimaa korkojen porrastamista, saattoivat määrättyissä rajoissa veloittaa enintään 8 %:n koron. Liikepankkien luotonannossa yleisölle sovellettujen antolainauskorkojen punnittu keskimäärä kertomusvuoden lopussa oli 6,99 %. Säästöpankeissa ja osuuskassoissa antolainauskorkojen punnittu keskimäärä oli hiukan tätä korkeampi. Varsinaisen koron lisäksi on suurimmasta osasta rahalaitosten antolainausta peritty yleensä $\frac{1}{2}$ %:n suuruinen indeksilisiä vastineeksi rahalaitosten indeksitalletuksille suorittamista indeksikorvauksista.

Arvopaperimarkkinat

Arvopaperimarkkinoilla vuosi 1964 oli jonkin verran edellistä vuotta vilkkaampi. Helsingin Arvopaperipörssin kokonaisvaihto oli 31,1 milj. markkaa eli 6,0 % suurempi kuin vuonna 1963, mutta jäi vielä huippuvuoden 1962 vaihdon alapuolelle. Merkittävin oli lisäys obligaatioiden myynneissä, jotka olivat 4,8 milj. markkaa eli 60,0 % suuremmat kuin vuonna 1963. Osakkeiden myynnit olivat 25,8 milj. markkaa eli saman verran kuin edellisellä vuonna. Merkintäoikeuksien myynnit supistuivat 0,7 milj. markkaan 0,8 milj. markasta vuonna 1963.

Osakekurssien kohdalla jatkui aikaisempien vuosien kehityssuunta. Pankkiosakkeiden kurssit alenivat tasaisesti vuoden aikana ja olivat vuoden lopussa 9,0 % alhaisemmat kuin vuoden 1963 lopussa. Teollisuusosakkeiden kurssit vaihtelivat melkoisesti vuoden aikana, mutta nousivat 6,1 % joulukuusta 1963 joulukuuhun 1964. Pankkiosakkeiden kurssit olivat vuonna 1964 keskimäärin 7,9 % alhaisemmat ja teollisuusosakkeiden kurssit 1,9 % korkeammat kuin vuonna 1963. Pörssiosakkeiden yleisindeksin (1948 = 100) keskimääräinen nousu vuodesta 1963 oli 1,1 %.

Vuoden aikana perustettiin 1 479 uutta osakeyhtiötä, joiden yhteenlaskettu osakepääoma oli 126,9 milj. markkaa. Osakepääomaansa korotti 486 yhtiötä yhteensä 205,0 milj. markalla. Toimintansa lopetti 360 yhtiötä, joiden yhteenlaskettu pääoma oli 15,8 milj. markkaa. Nettolisäys osakeyhtiöiden lukumäärässä oli näin ollen 1 119 ja osakepääomien yhteenlasketussa määrässä 316,1 milj. markkaa. Vastaavat luvut edelliseltä vuodelta olivat 953 ja 566,3 milj. markkaa.

Valtiontalous

Vuoden 1964 varsinaisen budjetin menojen kokonaismäärä ylitti 13 %:lla edellisen budjetin vastaavat menot. Budjetti saatiin tasapainoon merkitsemällä tuloihin ns. lisävero, jonka tuotoksi arvioitiin 120 milj. markkaa.

Sen lisäksi yhtiövero korotettiin vuoden alusta. Uuden liikevaihtoveron laskettiin tuottavan 1 200 milj. markkaa verrattuna 1 036 milj. markan tilinpäätöslukuun vuodelta 1963. Valtionlainojen määrä oli varsinaisessa budjetissa 372 milj. markkaa eli suunnilleen saman verran kuin vuotta aikaisemmin. Budjetin kulutus- ja tulonsiirtomenot olivat suuremmat kuin edellisenä vuonna. Myös pääomamenojen määrä ylitti viidenneksellä edellisen vuoden varsinaisen budjetin vastaavan luvun.

Jo vuoden alkupuolella kävi selville, että laaditulla budjetilla ei ollut toteutumisen mahdollisuuksia. Valtion palkkamenot kohosivat vuoden alussa toimeenpannun 6 %:n ja maaliskuun 3,2 %:n yleisen palkankorotuksen johdosta. Ensimmäisessä lisäbudjetissa jouduttiinkin myöntämään 178 milj. markkaa virkamiespalkkojen korotuksiin ja 76 milj. markkaa työllisyysmäärärahoihin. Lisäbudjettia tasapainotettiin merkitsemällä 220 milj. markkaa lisäykseksi tulo- ja liikevaihtoveron tuottoon.

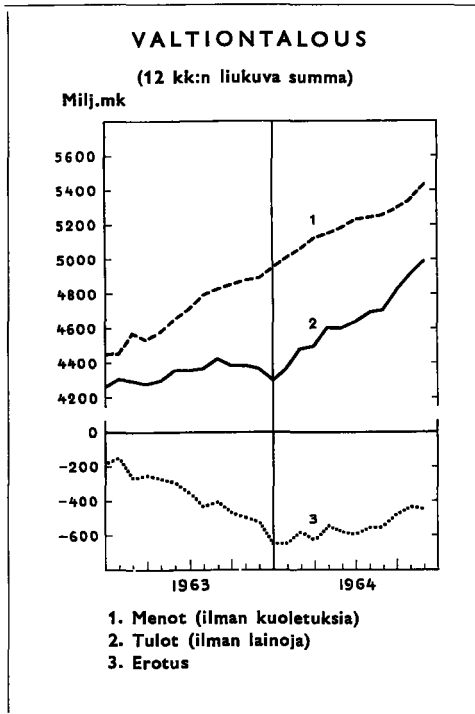
Ensimmäinen vuosipuolisko päättyi valtionaloudessa 10 milj. markan vajaukseen verrattuna 57 milj. markkaan vuotta aikaisemmin. Vajaus täten pieni, vaikka nettolainatulot olivat suunnilleen samalla tasolla kuin vuotta aikaisemmin. Laina- ja kuoletustoinia lukuun ottamatta valtion tulot ensimmäisellä vuosipuoliskolla olivat 16 % ja menot 12 % suuremmat kuin tammi—kesäkuussa 1963. Mm. tulo- ja omaisuusveron nettotuotto oli kasvanut lähes kolmanneksen.

Vuoden alussa laskettiin liikkeelle 40 milj. markan rahalaitoslaina, jonka lopullisena ostajana oli Postisäästöpankki, sekä kaksi yhteensä 65 milj. markan yleisölle tarkoitettua obligaatiolainaa. Samaan aikaan emittoitiin myös vakuutuslaitoslainaa yhteensä 30 milj. markan edestä ja se saatiin myydyksi loppuun vuoden alkupuoliskolla. Sen sijaan yleisölle myytyjen lainojen menekki jäi heikommaksi.

Maaliskuussa valtio laski markkinoille erittäin edullisin ehdoin uuden 30 milj. markan obligaatiolainan yleisölle. Vuoden loppupuolella myytiin vielä rahalaitoslainoja 40 milj. markan arvosta sekä vakuutuslaitoslainaa 20 milj. markan edestä. Veronmaksuobligaatioita laskettiin liikkeelle huhti- ja marraskuussa yhteensä 110 milj. markkaa.

Pitkäaikainen kotimainen lainanotto oli ensimmäisellä vuosipuoliskolla 173 milj. markkaa, eli 32 milj. markkaa vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Ulkomaisia lainoja oli nostettu 127 milj. markan edestä, mitä vastasi 80 milj. markkaa vuoden 1963 kesäkuun lopussa.

Tulojen ja menojen suhde oli vuoden kaikkina kuukausina parempi kuin edellisenä vuonna. Tulo- ja omaisuusveron tuotto lisääntyi tammi—marraskuussa lähes 50 % edellisestä vuodesta, mihin vaikuttivat sekä lisävero että korkea nimellistulojen taso. Sen sijaan liikevaihtoveron tuotto (Alkoholiliikkeen maksamaa veroa lukuun ottamatta) jäi tammi—marraskuussa hiukan pienemmäksi kuin vastaavaan aikaan vuonna 1963. Tuki-

palkkioiden määrä laski 4 %, sillä edellisen vuoden lukuja oli paisut-
tanut katokorvausten maksaminen.
Kaikkiaan olivat varsinaiset menot
12 % ja reaalisisijoitusmenot 11 %
suuremmat kuin tammi—marras-
kuussa 1963.

Valtio joutui vuoden aikana
suuressa määrin turvautumaan ly-
hytaikaisiin luottoihin, joita saatiin
mm. Postisäästöpankilta sekä eräil-
tä yhtiöiltä. Lyhytaikaisen luoton
määrä oli vuoden alkaessa 61 milj.
markkaa. Ensimmäisen vuosipuolis-
kon lopussa se oli kasvanut 89 milj.
markkaan, ja nousi veronmaksu-
obligaatioiden ansiosta joulukuun
loppuun mennessä 176 milj. mark-
kaan.

Valtion shekkitili Suomen Pan-
kissa pysyi koko vuoden ajan
pienellä, ja tilillä oli vuoden päät-

tyessä 5,4 milj. markkaa. Kuoletussuunnitelman mukaisesti valtio lyhensi
10 milj. markkaa Suomen Pankilta saamaansa varmuusvarastoluottoa,
jota vielä jäi jäljelle 10 milj. markkaa.

Syksyllä annettiin vielä kaksi lisäbudjettia. Yhteensä lisäbudjettien
menot kohosivat 811 milj. markkaan, jolloin budjetoitujen menojen koko-
naismäärä nousi 5 988 milj. markkaan ja tulojen 5 842 milj. markkaan.
Seuraavasta asetelmasta selviää budjetoitujen tulojen ja menojen rakenne.

	1964 varsinainen budjetti ja lisäbudjetit	1963 valtion tilinpäätös
Tulot:		
	milj. mk	
varsinaiset tulot	5 078	3 994
pääomatulot	174	169
lainat	590	458
Yhteensä	5 842	4 621
Menot:		
varsinaiset menot	3 845	3 231
pääomamenot	1 893	1 420
kuoletukset	250	223
Yhteensä	5 988	4 874

Huomattava osa lisäbudjettien menoista johtui palkkamenojen noususta ja työttömyydestä.

Valtion tulojen ja menojen (ilman lainoja ja kuoletuksia) vuositasa osoittavat luvut ovat ajalta joulukuu 1963 — marraskuu 1964. Tulot nousivat tällöin 4 979 milj. markkaan ja menot 5 428 milj. markkaan. Näin ollen tulot olivat 14 % mutta menot vain 11 % suuremmat kuin vuotta aikaisemmin.

Seuraava asetelma, joka perustuu viralliseen velkaselostukseen, valaisee valtion velkaa ja sen koostumusta. Vuoden 1964 luvut ovat ennakkotietoja. Lukuihin eivät sisälly valtion kassaliikkeestä johtuvat lyhytaikaiset velat ja saatavat.

	31. 12. 1963	31. 12. 1964
	milj. mk	
Varsinaiset lainat	828	1 052
IMF-velkakirjat	135	135
Ulkomainen velka	963	1 187
Varsinaiset lainat	1 109	1 206
Lyhytaikainen luotto	140	289
Korvausobligaatit ja velkasitoumukset	11	7
Kotimainen velka	1 260	1 502
Koko valtionvelka	2 223	2 689

Ulkomaisen velan määrä kasvoi vuoden aikana 23 %. Valtio emitti maaliskuussa 32 milj. markan obligaatiolainan Länsi-Saksassa ja toukuu-kuussa 48 milj. markan obligaatiolainan Yhdysvalloissa. Heinäkuussa valtio laski markkinoille uuden 40 milj. markan lainan Länsi-Saksassa. Joulu-kuun 1 päivänä valtio emitti uuden 48 milj. markan obligaatiolainan Yhdysvalloissa.

Valtion pitkäaikainen kotimainen velka kasvoi vuoden aikana bruttomääräisesti 290 miljoonaa ja nettomääräisesti 97 milj. markkaa (353 ja 175 milj. markkaa edellisenä vuonna). Yleisölle tarkoitettuja obligaatiolainoja myytiin 89 milj. markan sekä rahalaitoslainoja Postisäästöpankille yhteensä 80 milj. markan arvosta. Vakuutuslaitoslainoja myytiin 50 milj. markkaa ja muista lähteistä saatiin 71 milj. markkaa. Veronmaksuobligaatit, joiden määrä oli vuoden lopussa 110 milj. markkaa, on asetelmassa luettu lyhytaikaiseen luottoon. Koko valtionvelka kasvoi vuoden aikana 21 % eli hiukan vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Obligaatiomarkkinat

Vuoden 1964 aikana laskettiin liikkeelle kaikkiaan 32 obligaatiolainaa, joista 21 oli kotimaan rahan määräisiä kotimaassa liikkeelle laskettuja ja 11 ulkomaisia lainoja. Ulkomaisista obligaatiolainoista sai valtio viisi, Rau-

taruukki Oy kaksi sekä Suomen Teollisuus-Hypoteekkipankki Oy, Osuuskassojen Keskus Oy, Rauma-Repola Oy ja Kesko Oy kukin yhden. Valtion lainoista kaksi oli Saksan liittotasavallassa liikkeelle laskettua, suuruudeltaan 40 miljoonaa ja 50 milj. Saksan markkaa, ja kaksi Yhdysvalloissa liikkeelle laskettua 15 milj. dollarin suuruista lainaa. Lisäksi valtio sai Maailmanpankilta 28,5 milj. dollarin tielainan. Saksan liittotasavallassa liikkeelle laskettuja olivat myös Suomen Teollisuus-Hypoteekkipankin 40 milj. Saksan markan sekä Osuuskassojen Keskus Oy:n 60 milj. Saksan markan lainat. Kansainvälisten pankkiyhtymien järjestämiä olivat Rauma-Repolan, Keskon ja Rautaruukin dollarimääräiset lainat suuruudeltaan 10 miljoonaa, 8 miljoonaa ja 8 milj. dollaria sekä Rautaruukin 1,45 milj. punnan laina.

Kotimaisista obligaatiolainoista oli valtion liikkeelle laskemia 13, nimelmäärältään yhteensä 385 milj. markkaa. Näistä 6 oli tarkoitettu yleisölle,

Vuonna 1964 liikkeelle lasketut obligaatiolainat

	Suunniteltu määrä mlj. mk	Myyty määrä mlj. mk
Valtion lainat	385	339
6½ %:n laina	30	30
II 6½ %:n laina	20	7
8¼ %:n laina	30	24
Vaihtuvakorkoinen laina	35	28
Veronmaksuobligaatiolaina	60	60
II veronmaksuobligaatiolaina	50	50
8 %:n rahalaitoslaina	40	40
II 8 %:n rahalaitoslaina	20	20
6½ %:n rahalaitoslaina	20	20
Vakuutuslaitoslaina	30	30
II vakuutuslaitoslaina	20	20
Vaihtuvakorkoinen työeläkekassalaina	10	10
II laivanrakennuslaina	20	—
Luottolaitosten lainat	185	89
Maa- ja teollisuuskiinteistöpankki Oy I	10	9
Maa- ja teollisuuskiinteistöpankki Oy II	10	9
Suomen Kiinteistöpankki Oy	5	5
Suomen Teollisuus-Hypoteekkipankki Oy	10	10
» » » »	50	50
» » » »	50	6
Teollisuusyhtiöiden lainat	18	10
Oy Fiskars Ab	10	10
Neste Oy	8	—
Yhteensä	588	488

Vuonna 1964 myydyt, aikaisemmin liikkeelle lasketut obligaatiolainat

	Vuodelta	Myyty milj. mk
Kuntien lainat		0,1
Helsingin kaupunki	1961	0,1
Luottolaitosten lainat		12,8
Maa- ja teollisuuskiinteistöpankki Oy	1962	0,2
» » » »	»	1,4
» » » »	»	6,6
Suomen Teollisuus-Hypoteekkipankki Oy	»	4,6
Teollisuusyhtiöiden lainat		16,1
Farmos Oy	1963	1,1
Kemijoki Oy	»	5,0
Rauma-Repola Oy	»	10,0
Muiden lainat		11,4
Keskusosuusliike Hankkija	1963	10,0
Kainuun Osuusmeijeri	»	0,9
Osuustukkukauppa	»	0,5
	Yhteensä	40,4

muut rahalaitoksille, vakuutuslaitoksille sekä työeläkekassoille. Valtion obligaatioita myytiin vuoden aikana kaikkiaan 339 milj. markan arvosta, josta yleisön ostamien obligaatioiden osuus oli 199 milj. markkaa. Edellä olevassa asetelmassa on esitetty vuonna 1964 liikkeelle lasketut kotimaiset obligaatiolainat. Toisessa asetelmassa on esitetty aikaisemmin liikkeelle laskettujen kotimaisten obligaatiolainojen vuonna 1964 myydyt määrät.

Vuoden 1964 aikana liikkeelle laskettujen obligaatiolainojen nimelliset korot vaihtelivat $6\frac{1}{2}$ %:sta $8\frac{1}{4}$ %:iin indeksisidonnaisuudesta riippuen. Veronmaksuobligatiolainoissa korko oli $8\frac{3}{4}$ % ensimmäisessä ja 9 % toisessa lainassa. Indeksiehto sisällytettiin 50-prosenttisenä 13 lainaan. Valtion lainoista 6 sidottiin elinkustannusindeksiin, luottolaitosten lainoista 3 elinkustannusindeksiin ja 3 tukkuhintaindeksiin sekä Neste Oy:n laina tukkuhintaindeksiin. — Yleisön kannalta edullisimpia sijoituskohteita olivat valtion obligaatiot, joiden reaalin nettotuotto muodostui niiden verovapauden vuoksi suuremmaksi kuin muissa sijoituskohteissa. Luonnollisen henkilön omistamat valtion obligaatiothan ovat sekä pääoman että koron ja indeksiyhityksen suhteen verovapaita valtion ja kunnan verotuksessa.

III. VALUUTTAPOLITIikka JA MAKSUTASE

Valuuttakurssit

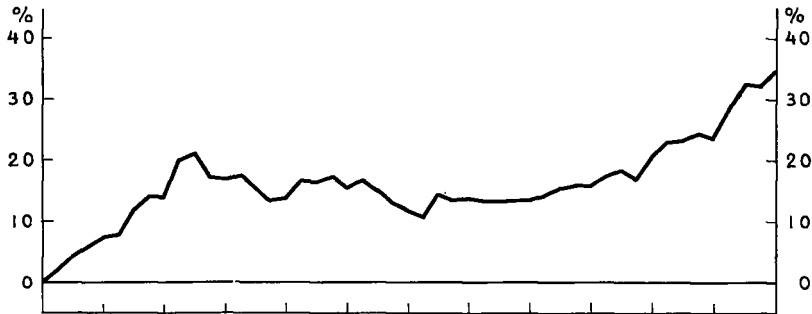
Suomen Pankin noteeraamat valuuttakurssit perustuvat maaliskuun 30 päivänä 1962 annetun rahalain 2 §:n 1 mom:n mukaiseen markan kansainväliseen perusarvoon, *pariarvoon*, joka tammikuun 1 päivästä 1963 alkaen on ollut 0,27771 grammaa hienoa kultaa markalta.

Kansainvälisen Valuuttarahaston sopimusartiklat velvoittavat rahaston jäseniä pysyttämään valuuttakurssinsa määrättyjen rajojen puitteissa *pariarvojen* ja niiden perusteella laskettujen keskinäisten *parikurssien* kahden puolen. Suomen Pankin virallisella kurssilistallaan noteeraamille vaihdettavien valuuttojen kurseille on nämä enimmäispoikkeamat laskettu Euroopan Maksusopimukseen (European Monetary Agreement, EMA) liittyneiden maiden käytäntöä seuraten. Yhdysvaltain dollarin enimmäispoikkeama on näin ollen ollut $\frac{3}{4}$ % *pariarvon* molemmin puolin, muiden muuttuvien kurssien vaihtelualueiden määräytyessä ao. maiden dollarin kurssien ääriarvojen mukaan. Markkakurssien ääriarvot ilmenevät sivulla 28 olevasta taulukosta, jossa esitetään kunkin valuutan alin ostokurssi ja ylin myyntikurssi.

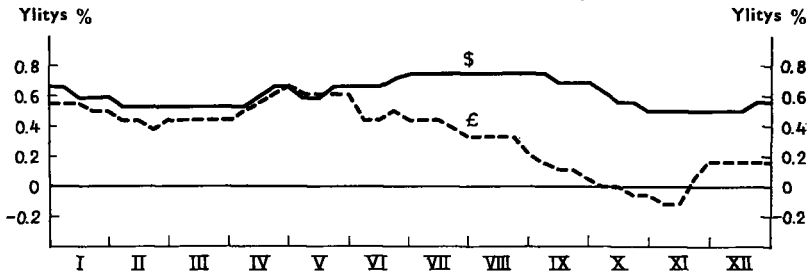
Valuuttapankkien edustajat ovat edelleen kokoontuneet päivittäin Suomen Pankissa päättääkseen kursseihin tehtävistä muutoksista, jotka astuvat voimaan Suomen Pankin julkaistua uudet kurssit listallansa. Näitä myyntikursseja vastaavia ostokursseja laskiessaan ovat valuuttapankit edelleen soveltaneet Suomen Pankin vahvistamia maksimivähennyksiä sellaisinaan. Kurssin määrittelyn yhteydessä tehtyjen valuuttakauppojen kokonaisarvo oli kertomusvuonna 252 milj. markkaa.

Vuoden 1963 lopulla alkanut ja kertomusvuoden alussa jatkunut vaihdettavien valuuttojen varannon voimakas nousu pyrki edelleen alentamaan näiden valuuttojen markkakursseja. Punnan ja dollarin suhde pysyi aina toukokuuhun saakka kutakuinkin vakaana. Helmikuussa julkaistujen Englannille odottamattoman epäsuotuisten ulkomaankauppalukujen aiheut-

KULLAN JA VAIHDETTAVIEN VALUUTTOJEN VARANNON MUUTOS
VUONNA 1964 LASKETTUNA VUODEN ALUSTA, %

DOLLARIN JA PUNNAN VIRALLISEN MYYNTIKURSSIN POIKKEAMA
PARIKURSSISTA VUONNA 1964, %

taman punnan arvon tilapäisen jyrkän laskun Bank of England käänsi takaisin nousuksi korottamalla virallista diskonttokorkoa neljästä viiteen prosenttiin. Seuraten vuoroin puntaa vuoroin dollaria markkakurssit jatkoivat laskuaan aina maaliskuuhun saakka, jolloin valuuttapankkien taholta tullut ostopaine käänsi kurssitason laskun nousuksi. Vaihdeettavien valuuttojen varannon aleneminen ja punnan kansainvälisen arvon samanaikainen lasku nostivat kesäkuun lopussa dollarin kurssin ylärajaansa ensimmäisen kerran sitten muuttuvien noteerausten käyttöönoton 31.12.1955. Varannon jälleen käännyttyä nousuun elo—syyskuussa dollarinkin kurssi laski jopa alkuvuoden tasoa alemmaksi punnan kurssin sillä välin ehtiessä jo *parikurssin* alapuolelle, missä se oli käynyt viimeksi tammi—kuussa 1960. Englannissa loka—marraskuussa suoritettut toimenpiteet, 15 %:n tuontivero ja virallisen diskontton korotus 7 %:iin, yhdessä massiivisten kansainvälisten tukioperaatioiden kanssa paransivat punnan asemaa

ja sen markkakurssikin palautui *pari*kurssin yläpuolelle, huolimatta länsivaluuttojen varannon jatkuneesta noususta. Varannon nousu johtuikin joulukuussa enimmältä osaltaan valtion ulkomaisesta luotonotosta, jonka tuotto myytiin suoraan Suomen Pankille, eikä sillä näin ollen ollut suoraa vaikutusta kurssien suuntaan, joka valuuttapankkien ostojen voimasta oli vuoden viimeisinä päivinä jälleen nouseva.

Koko kertomusvuoden ajan noteerattiin kiinteät kurssit clearingsopimuksiin sidotuille valuutoille, so. Tšekkoslovakian kruunulle, Neuvostoliiton ruplalle ja clearingdollarille.

Seuraavassa esitetään Suomen Pankin valuuttojen myyntikurssien ja ostokurssien väliset enimmäiserot. Ruplan ja clearingdollarin kohdalla ilmenee, minkä maiden maksusopimuksissa näitä käytetään selvitysyksikkönä.

Muuttuvat kurssit

		Viralliset myyntikurssit		Avista-kurssien ääriarvot		Myynti- ja ostokurssin välinen ero ajalla 1.1.—31.12.64 enintään
		31. 12. 63	31. 12. 64	Alin ostokurssi	Ylin myyntikurssi	
New York	1 \$	3,221	3,218	3,176	3,224	—,015
Montreal	1 Can \$	2,982	2,998	2,9085	3,0120	—,015
Lontoo	1 £	9,010	8,975	8,829	9,0920	—,04
Tukholma	100 Skr	62,05	62,60	60,930	62,785	—,32
Oslo	100 Nkr	45,01	44,98	44,110	45,475	—,25
Kööpenhamina	100 Dkr	46,69	46,50	45,645	47,015	—,25
Frankfurt a. M.	100 DM	81,09	80,98	78,805	81,210	—,38
Amsterdam	100 Hfl	89,47	89,54	87,070	89,745	—,50
Bryssel	100 Bfr	6,470	6,485	6,3045	6,4970	—,035
Zürich	100 Sfr	74,66	74,58	71,370	75,065	—,42
Pariisi	100 FF	65,75	65,65	63,850	65,800	—,33
Rooma	100 Lit	—,5176	—,5147	—,50450	—,51960	—,003
Wien	100 Sch	12,48	12,46	12,120	12,500	—,08
Lissabon	100 Esc	11,24	11,20	10,920	11,345	—,08
Reykjavik	100 Ikr	7,49	7,50	—	—	—,07
Madrid	100 Ptas	5,42	5,42	5,2500	5,4200	—,10

Kiinteät kurssit

Praha, clearing	100 Kc	44,58	44,58	—	—	—,28 ¹
Moskova, clearing	1 Rub	3,5667	3,5667	—	—	—,0222 ¹
Bukarest, Peking						
Clearingdollari	1 cl-\$	3,21	3,21	—	—	—,02 ¹
Ankara, Ateena, Berliini, Bogotá, Budapest, Sofia ja Varsova						

¹ Kiinteä.

Taulukossa 14 on esitetty valuuttojen *pari*kurssit sekä pankin noteeraamat viralliset myyntikurssit kaikkina niinä päivinä, jolloin muutoksia on tapahtunut.

Ulkomainen maksuliike

Kaksipuolisia maksusopimuksia, jotka edellyttävät clearingtilin kautta tapahtuvaa maksuliikettä, oli Suomella kertomusvuoden päättyessä kahdeksan itäryhmään kuuluvan maan kanssa (Bulgaria, Kiina, Neuvostoliitto, Puola, Romania, Saksan Demokraattinen Tasavalta, Tšekkoslovakia ja Unkari) sekä kolmen Kansainvälisen Valuuttarahaston jäsenmaan kanssa (Kolumbia, Kreikka ja Turkki). Näistä voidaan kahta viimeksi mainittua sopimusta pitää osittain multilateraalina, sillä tilisaldosta puolet selvitetään määrääjain vaihdettavina valuuttoina (Kreikan selvitystili neljän kuukauden väliajoin, Turkin neljännesvuosittain). Turkin kanssa päästiin kertomusvuoden loppupuolella sopimukseen siitä, että maksuliike tämän maan kanssa tapahtuu helmikuun 1 päivästä 1965 alkaen vaihdettavina valuuttoina.

Suomen Pankin soveltamiin valuutansäännöstelymääräyksiin ei kertomusvuonna tehty mainittavia muutoksia, ja vuoden aikana annetut uudet määräykset koskivatkin vain suhteellisen vähämerkityksisiä vapautustoimenpiteitä ja teknisiä tarkistuksia.

Maksutase ja valuuttavaranto

Kertomusvuonna tapahtunut kotimaisen taloudellisen aktiviteetin vilkastuminen heijastui erittäin selvästi maan maksutaseessa, jonka vaje kasvoi voimakkaasti saavuttaen sodanjälkeisen kauden toistaiseksi korkeimman tason. Tavarakaupan vaje muodostui tuonnin nopean kasvun johdosta 698 milj. markaksi, vastaavan luvun oltua edellisenä vuonna vain 197 milj. markkaa. Maksutaseen ns. näkymättömien erien kohdalla tavan mukainen ylijäämä hieman lisääntyi, mutta siitä huolimatta vaihtotaseen vaje nousi 559 milj. markkaan vuonna 1964, sen oltua edellisenä vuonna vain 65 milj. markkaa.

Näin huomattava maksutaseen heikkeneminen olisi johtanut Suomen Pankin valuuttavarannon supistumiseen ja täten myös pankkien likvidiyden tuntuvaan kiristymiseen, ellei ulkomaisen pääoman tuonti olisi samanaikaisesti kasvanut. Eritoten pitkäaikaisen ulkomaisen pääoman tuonti lisääntyi, ollen nettomääräisesti 492 milj. markkaa vuonna 1964 eli 166 milj. markkaa suurempi kuin edellisenä vuonna. Kun myös yksityinen lyhytaikainen velka ulkomaille kasvoi kertomusvuonna, saattoi Suomen Pankki vaihtotaseen heikentymisestä huolimatta kartuttaa valuuttavarantoaan.

Pääomaliikkeiden osalta oli valuuttapoliittisesti tärkein kehitys Suomen erittäin aktiivinen esiintyminen lainanottajana kansainvälisillä obligaatiomarkkinoilla. Valtio oli laskenut liikkeeseen ensimmäisen sodanjälkeisen

ulkomailla yleisölle myytävän obligaatiolainansa vuoden 1961 syksyllä Sveitsissä; vuonna 1963 laskettiin liikkeeseen uusi valtionlaina Yhdysvalloissa, minkä lisäksi Imatran Voima Oy markkinoi yhden obligaatiolainan Länsi-Euroopan markkinoilla. Kehitys Länsi-Euroopan ja Yhdysvaltain pääomamarkkinoilla teki kuitenkin vasta kertomusvuoden kuluessa mahdolliseksi laskea liikkeeseen suuremman määrän yleisölle myytäviä pitkäaikaisia arvopapereita.

Niinpä vuonna 1964 markkinoitiinkin ulkomailla kaikkiaan kymmenen suomalaista obligaatiolainaa, joiden nimellinen vasta-arvo oli 344,2 milj. markkaa eli yli seitsemän kertaa niin suuri kuin edellisenä vuonna saatujen kahden lainan määrä. Lähes puolet näistä lainoista, 168 milj. markkaa, oli valtion suoraa lainanottoa neljänä eri lainana, minkä lisäksi valtiojohtoinen Rautaruukki Oy laski liikkeeseen kaksi lainaa valtion takuulla, yhteismäärältään 38,6 milj. markkaa. Suomen Teollisuus-Hypoteekkipankki Oy ja Osuus-kassojen Keskus Oy laskivat kumpikin liikkeeseen obligaatiolainan valtion takuulla. Ensimmäistä kertaa sodan jälkeen voitiin kuitenkin myös markkinoida ulkomaisia obligaatiolainoja ilman valtion takuuta, kuten tapahtui Kesko Oy:n ja Rauma Repola Oy:n laskiessa liikkeeseen liikepankkitakuulla kaksi lainaa, yhteismäärältään 57,6 milj. markkaa.

Seuraavassa taulukossa esitetään tarkempia yksityiskohtia kertomusvuonna ulkomailla liikkeeseen lasketuista obligaatiolainoista.

Suomen ulkomaiset obligaatiolainat vuonna 1964

Päiväys	Lainanottaja	Lainan määrä milj.	Vasta-arvo milj. mk	Laina-aika vuotta	Nimelliskorko %	Emissiokurssi %	Efekt. korko ostajalle ¹ %
1. 3.	Valtio	DM 40	32	15,5	6,25	98,00	6,46
1. 5.	Suomen Teollisuus-Hypoteekkipankki Oy ²	DM 40	32	15,0	6,25	98,75	6,38
15. 5.	Valtio	\$ 15	48	12,0	6,00	98,00	6,24
1. 6.	Kesko Oy ³	\$ 8	25,6	12,0	6,50	98,75	6,65
23. 6.	Rautaruukki Oy ² ..	\$ 8	25,6	15,0	6,25	98,50	6,41
1. 7.	Valtio	DM 50	40	15,5	6,00	98,25	6,18
30. 9.	Rautaruukki Oy ² ...	£ 1,45	13	17,0	6,50	95,00	7,01
7. 10.	Rauma-Repola Oy ³ .	\$ 10	32	15,0	6,50	98,25	6,69
7. 11.	OKO ³	DM 60	48	15,0	6,25	98,00	6,46
1. 12.	Valtio	\$ 15	48	15,0	6,00	97,50	6,26
	Yhteensä		344,2	14,5	6,20	98,03	6,41

Kertomusvuoden loppupuolella alkoi esiintyä merkkejä siitä, että ulkomaisten pääomamarkkinoiden likvidiys oli kiristymässä ja niiden alttius vastaanottaa uusia suomalaisia obligaatioanteja heikkenemässä. Tämä

¹ Laskettu koko laina-ajalle.

² Valtion takuu.

³ Suomalaisen liikepankin takuu.

ilmeni erityisesti siten, että eräiden uusien lainojen pörssikurssien kehitys pian emission jälkeen oli jonkin verran horjahteleva. Kokonaisuutena katsoen voidaan kuitenkin todeta suomalaisten obligaatioiden kurssikehityksen olleen ulkomaisissa pörsseissä varsin tyydyttävä: kun kaikkien vuoden 1961 jälkeen liikkeeseen laskettujen lainojen emissiokurssien punnittu keskiarvo oli 98,17 %, oli niiden punnittu pörssikurssi vuoden 1964 päättyessä keskimäärin 98,58 %.

Suomen Pankin tehtävä valuutansäännöstelyviranomaisena edellyttää, että ulkomaisen obligaatiolainan liikkeeseenlasku, samoin kuin muunkin ulkomaisen pitkäaikaisen luoton ottaminen, tapahtuu pankin suostumuksella. Tällöin on pankin asiana maamme ulkomaisen maksuvalmiuden turvaamisen kannalta valvoa, etteivät otettavien lainojen ehdot muodostu kansainvälisten mittapuiden mukaan kohtuuttomiksi ja maksutasettamme liiaksi rasittaviksi. Samalla pankki pitää silmällä sitä, että uusien lainojen liikkeeseen laskeminen ei liiaksi paina aikaisempien lainojen pörssikursseja, koska tämänkaltaiset häiriöt vaikuttaisivat vastaisenkin lainanoton edellytyksiin. Näitä näkökohtia käytäntöön soveltaessaan on pankki joutunut toisaalta suorittamaan karsintaa lainojen kokonaismäärän rajoittamiseksi ja toisaalta torjumaan eräitä lainahankkeita jo sen vuoksi, että niiden menestyminen näytti epävarmalta tai että niiden ehdot olisivat muodostuneet kohtuuttomiksi. Suotaviksi todettujen lainahankkeiden toteutumista pankki on taasen pyrkinyt aktiivisesti tukemaan.

Lähinnä obligaatiolainojen saannin parantumisen johdosta kasvoi Suomen pitkäaikainen ulkomainen velka, huomioon ottaen aikaisempien lainojen takaisinmaksut, vuoden aikana noin 30 %. Lainojen luonteen mukaan eriteltynä oli velan koostumus vuosien 1963 ja 1964 päättyessä seuraava:

**Suomen pitkäaikainen ulkomainen velka lainan luonteen mukaan
jaoteltuna, milj. mk**

	31.12.1963	Nostettu v. 1964	Maksettu tak. v. 1964	31.12.1964	Netto- muutos
Ulkomaisten hallituksilta saadut luotot	765	+ 80	— 46	799	+ 34
siitä:					
Neuvostoliitto	237	+ 80	— 18	299	+ 62
Yhdysvallat	268	—	— 17	251	— 17
Ruotsi	260	—	— 11	249	— 11
Kansainväliset rahalaitokset	308	+ 42	— 22	328	+ 20
Obligaatiolainat	87	+ 338	— 3	422	+ 335
Muut rahoitusluotot	350	+ 183	— 81	452	+ 102
Tavaraluotot	242	+ 123	— 79	286	+ 44
Yhteensä	1 752	+ 766	— 231	2 287	+ 535

Kertomusvuoden lopun kokonaisvelasta, 2 287 milj. markkaa, oli Yhdysvaltain dollareina takaisin maksettavaa velkaa 890 milj. markkaa, Ruotsin kruunuina 405 milj. markkaa, D-markkoina 383 milj. markkaa ja SNTL:n ruplina maksettavaa 300 milj. markkaa. Loput eli 309 milj. markkaa erään-tyvät takaisin maksettavaksi muina valuuttoina tai markkoina.

Suomen Pankin kulta- ja valuuttavaranto lisääntyi kertomusvuoden aikana nettomääräisesti 155 milj. markkaa eli hieman enemmän kuin edellisenä vuonna. Osa lisäyksestä johtui kuitenkin valuuttojen kirjanpitoarvon muutoksista. Kokonaisvaranto kasvoi erityisen voimakkaasti vuoden alkupuolella. Kolmannen neljänneksen aikana ei varanto sanottavasti muuttunut, mutta lisääntyi jälleen jonkin verran vuoden viimeisellä neljänneksellä. Varannon kehitys täten poikkesi tuntuvasti tavanmukaisesta kausiluonteisesta vaihtelusta, osittain ulkomaisten lainojen noston ja osittain varannon kirjanpitoarvon muutosten vuoksi.

Seuraavassa asetelmassa on esitetty Suomen Pankin kulta- ja valuuttavaranto vuosien 1963 ja 1964 lopussa tärkeimpiin ryhmiin jaoteltuna (vrt. taulukko 2, jossa esitetään myös varannon kehitys vuosineljänneksittäin).

	31. 12. 1963 milj. mk	31. 12. 1964 milj. mk	Muutos milj. mk
Kulta	135	190	+ 55
Vaihdettavat valuutat	478	708	+ 230
Sidotut valuutat	121	—9	—130
Yhteensä	734	889	+ 155

Suomen Pankin kultavarannon kirjattu arvo¹ nousi kertomusvuonna pankin suorittamien kultaostojen vuoksi 55 milj. markkaa; kullan osuus koko varannon kirjanpitoarvosta kasvoi täten 18 %:sta 21 %:iin. Kultavarannon nousun lisäksi kasvoi vaihdettavien valuuttojen varanto 230 milj. markkaa. Sidottuina valuuttoina olevat pankin saatavat sen sijaan vähenivät 130 milj. markkaa ja nettomääräisesti oli tässä ryhmässä pankilla kertomusvuoden päättyessä velkaa 9 milj. markkaa. Tämä muutos aiheutui lähinnä Neuvostoliiton kaupassa syntyneestä huomattavasta tuontiylijäämästä. Kun saatavien kasvu kohdistui vaihdettaviin valuuttoihin ja velkaantuminen puolestaan tapahtui clearingtileillä, oli Suomen Pankin omistamien kullan ja vaihdettavien valuttojen yhteismäärä vuoden lopussa hieman suurempi kuin nettovaluuttavaranto. Edellisen vuoden lopussa oli kullan ja vaihdettavien valuuttojen määrä 84 % koko varannosta.

Suomen Pankin salkussa olevat ulkomaiset obligaatiot, joita ei lueta valuuttavarantoon, kasvoivat taseen mukaan 7,2 milj. markkaa niiden kirjanpitoarvon ollessa kertomusvuoden lopussa 46,6 milj. markkaa. Nämä saatavat ovat kokonaisuudessaan vaihdettavien valuuttojen määräisiä.

¹ Pankin ohjesäännön mukaan kulta kirjataan taseessa arvoon 2 500 mk kiloilta, virallisen *pariarvon* ollessa 3 600,88 mk kiloilta.

Valtiokonttorilla ei ollut ulkomaisia saatavia kertomusvuoden alkaessa eikä liioin sen päättyessä. Sitä vastoin valtion vuoden 1963 lopulla eräältä ulkomaiselta pankkilaitokselta ottama 18 milj. markan vekseliluotto uusittiin kertomusvuoden lopulla kuudeksi kuukaudeksi, minkä lisäksi valtio diskonttasi toisen samansuuruisen vekselin, joka erääntyy joulukuussa 1965. Täten valtion ulkomainen lyhytaikainen vekseliluotto kasvoi vuoden kuluessa 18 milj. markasta 36 milj. markkaan.

Valuuttapankkien nettoasema ulkomaihin nähden parani jälleen hieman vuoden kuluessa. Näiden pankkien ulkomaiset velat supistuivat 7 milj. markkaa, ja niiden määrä vuoden päättyessä oli 270 milj. markkaa. Toisaalta valuuttapankkien ulkomaiset saatavat kasvoivat 19 milj. markkaa 178 milj. markkaan. Täten pankkien nettoasema parani 26 milj. markkaa ja niiden nettovelka ulkomaille oli vuoden lopussa 92 milj. markkaa. Valuuttapankkien aseman keventymiseen vaikutti osaltaan kertomusvuoden aikana tapahtunut runsas ulkomainen pitkäaikainen luotonotto.

IV. PANKIN TASEET

Suomen Pankin taseista on taulukko-osastossa annettu yksityiskohtaisia tietoja. Seuraavassa esitetään eräitä täydentäviä tietoja taseiden sisällöstä ja kehityksestä.

Ulkomaiset tilit

	31. 12. 1963	31. 12. 1964 milj. mk	Muutos
Kulta	134,5	189,6	+ 55,1
Ulkomaiset valuutat	617,7	783,8	+ 166,1
Ulkomaiset vekselit	26,2	29,7	+ 3,5
Ulkomaiset obligaatiot	39,4	46,6	+ 7,2
Vastaavat	817,8	1 049,7	+ 231,9
Ulkomaiset valuuttatilit	18,2	84,7	+ 66,5
Ulkomaiset markkatilit	33,6	28,5	— 5,1
Määräaikaiset ulkomaiset sitoumukset ..	66,9	54,3	— 12,6
Vastattavat	118,7	167,5	+ 48,8
Ulkomainen nettosaatava	699,1	882,2	+ 183,1

Pankin ulkomaiset saatavat kasvoivat kertomusvuoden aikana 231,9 milj. markkaa eli 28 %, mutta koska myös pankin ulkomaiset velat lisääntyivät ulkomaisten valuuttatilien kasvun johdosta, jäi ulkomaisen nettosaatavan kasvu 183,1 milj. markkaan. Pankin kultavarat olivat kertomusvuoden lopussa 189,6 milj. markkaa. Kulta on kirjattu pankin ohjesäännön edellyttämään enimmäisarvoon, joka on 2 500 markkaa kilolta hienoa kultaa. Suomen markan *pariarvoa* käyttäen saataisiin kultakassan arvoksi 273,1 milj. markkaa. Määräaikainen ulkomainen velka käsittää Maailmanpankilta ennen vuotta 1956 saadut lainat, jotka Suomen Pankki oli välittänyt teollisuus- ja voimalaitoksille saaden puolestaan näiltä katteeksi ulkomaan rahan määräisiä vekseleitä. Tämä velka supistuu vuosittain kuole-
tusten johdosta.

Pankin kulta- ja valuuttavaranto, joka saadaan vähentämällä kullan ja ulkomaisten valuuttojen määrästä ulkomaisilla valuuttatileillä olevat velat, oli vuoden lopussa kirjanpitoarvoltaan 734,0 milj. markkaa. Huolimatta vaihtotaseen 559 milj. markan suuruisesta vajauksesta kasvoi varanto pääomantuonnin vuoksi 154,7 milj. markkaa. Kullan ja vaihdettavien valuuttojen määrä oli sidottujen valuuttojen nettovelan vuoksi vuoden lopussa 9,5 milj. markkaa koko kulta- ja valuuttavarannon arvoa suurempi. Varannon koostumusta ja siinä tapahtuneita muutoksia valaisee yksityiskohtaisemmin taulukko 2.

Valtion tilit

	31. 12. 1963	31. 12. 1964 milj. mk	Muutos
Vastaavat: Varmuusvarastoluotto	20,0	10,0	— 10,0
Shekkitilit	0,2	5,4	+ 5,2
Vientimaksutili	1,1	1,1	—
Vastattavat	1,3	6,5	+ 5,2
Valtion nettovelka	18,7	3,5	— 15,2

Taseessa »muihin saataviin» kirjattua varmuusvarastoluottoa valtio lyhensi kuoletuusuunnitelman mukaisesti 10 milj. markkaa. Valtion vientimaksutilillä, joka puolestaan on taseessa kirjattu »määräaikaisiin kotimaisiin sitoumuksiin», ei kertomusvuonna tapahtunut muutoksia. Pankin omistamat, rahalaitoksilta tai suoraan valtiolta ostetut markkinakelpoiset obligaatiot eivät sisälly asetelmaan.

Pankkien tilit

	31. 12. 1963	31. 12. 1964 milj. mk	Muutos
Vastaavat: Rediskonttatut vekselit	325,3	448,4	+ 123,1
Postisäästöpankin shekkitili	3,0	49,6	+ 46,6
Yksityisten rahalaitosten shekkitilit	1,3	16,4	+ 15,1
Mortgage Bank of Finland Oy	1,2	0,6	— 0,6
Vastattavat	5,5	66,6	+ 61,1
Pankkien nettovelka	319,8	381,8	+ 62,0

Rahalaitosten rediskonttauksien lisäys johtui rahalaitosten maksuvalmiudessa vuoden vaihteessa sattuneista voimakkaista heilahduksista. Rediskonttausten viikkokeskimäärä oli kertomusvuoden aikana 345,8 milj. markkaa, mikä on noin 10 milj. markkaa pienempi kuin vuoden 1963 vastaava luku. Rediskonttausten peruskorko oli edelleenkin 7 % vuodessa ja rediskonttauksista perittävän lisäkoron yläraja 4 % vuodessa.

Asetelmassa mainittu Mortgage Bank of Finland Oy:n tili sisältyy taseessa »muihin vaadittaessa maksettaviin sitoumuksiin». Rediskonnttaavien rahalaitosten ja Suomen Pankin välisten lyhyt- tai pitempiäikaisten termiinkauppojen kohteena olleet obligaatiot eivät sisälly yllä olevaan asetelmaan.

Yritysten tilit

	31. 12. 1963	31. 12. 1964 milj. mk	Muutos
Markkamääräiset vekselit	57,2	67,1	+ 9,9
Shekkitilit	1,7	2,5	+ 0,8
Ulkomaan rahan määräiset vekselit	68,7	55,2	—13,5
Muita saatavia	17,0	45,3	+ 28,3
Vastaavat	144,6	170,1	+ 25,5
Shekkitilit	0,4	0,7	+ 0,3
Muita lyhytaikaisia velkoja	1,3	0,9	— 0,4
Vastattavat	1,7	1,6	— 0,1
Nettoluotonanto yrityksille	142,9	168,5	+ 25,6

Yksityisten asiakkaiden markkamääräiset vekselit kasvoivat vuoden aikana 9,9 milj. markkaa pääasiassa viljakaupan rahoitukseen myönnetyn tilapäisluoton vuoksi. Ulkomaan rahan määräiset vekselit ovat Suomen Pankin välittämien Maailmanpankin myöntämien luottojen katevekseleitä ja niiden määrä vähenee säännöllisesti lyhennysten vuoksi. »Muiden saatavien» kasvu johtuu suurelta osalta metalliteollisuuden keskipitkistä toimitusluotoista, joita vuoden aikana nostettiin 11,2 milj. markkaa. Vuoden lopussa oli tähän tarkoitukseen varattuja luottoja nostamatta 72,3 milj. markkaa.

Pankin viralliset diskonttokorot olivat vuoden aikana ennallaan alarajan ollessa 6 % ja ylärajan 7½ %. Asiakkaiden vekseleistä veloitettiin useimmissa tapauksissa 6¾—7 %:n korko. Metalliteollisuuden toimitusluottovekselien korko oli kuitenkin 6½ % ja vientivekselien 6 %.

Muut tilit

Niistä vastaavien puolella esiintyvistä eristä, joita ei ole edellä käsitelty, osoittivat suurinta muutosta kotimaiset obligaatiot. Vuoden alkupuolella rahalaitokset ostivat suurimmalta osalta takaisin obligaatiot, jotka ne edellisenä vuonna olivat maksuvalmiuttaan parantaakseen myyneet Suomen Pankille. Kaiken kaikkiaan väheni obligaatioiden määrä vuoden aikana 53,7 milj. markkaa. Taseessa »muihin varoihin» kirjattu metalliraha tarkoittaa pankin kassassa olevaa rahaa. Liikkeessä olevan metallirahan määrä, joka ei näy pankin taseessa, kasvoi vuoden aikana 40,6 milj. markasta 52,4

milj. markkaan. Kasvu johtui lähinnä uuden yhden markan metallirahan käyttöönotosta. Liikkeessä olevan metallirahan kehitystä ja koostumusta valaisevat taulukot 7 ja 9.

Vastattavien puolella arvonjärjestelytilit kasvoivat 120,8 milj. markkaa, mikä pääosaltaan kytkeytyy valuuttavarannossa tapahtuneisiin muutoksiin. Pankin näkyvien omien varojen suuruus ilman tilivuoden voittoa oli tilinpäätöksen mukaan 184,8 milj. markkaa. Varat olivat edellisestä vuodesta kasvaneet 11,2 milj. markkaa eli sen määrän, joka vuoden 1963 voitosta siirrettiin vararahastoon. Pankin ohjesäännön mukaan on vuosivoitosta käytettävä vähintään puolet vararahaston kartuttamiseen, kunnes kanta- ja vararahastot ovat yhteensä nousseet 200 milj. markkaan; sen jälkeen on vararahastoon siirrettävä vähintään kolmannes vuosivoitosta.

Suomen Pankin tulostase on esitetty taulukossa 3. Tuotot olivat 7,3 milj. markkaa suuremmat kuin edellisenä vuonna eli 40,9 milj. markkaa. Lisäys oli suurin valuuttasijoituksista sekä kotimaisesta luotonannosta ja obligaatiosijoituksista saatujen korkojen kohdalla. Kulut olivat 14,6 milj. markkaa eli 3,2 milj. markkaa suuremmat kuin edellisenä vuonna. Nousu johtui pääosalta haarakonttorien rakennustöiden aiheuttamasta poistojen kasvusta.

Pankin voitto oli 26,3 milj. markkaa. Pankin ohjesäännön mukaisesti puolet voitosta on siirretty vararahastoon. Voiton toisen puolen käytöstä päättää eduskunta.

V. SUOMEN SUHTEET KANSAINVÄLISIIN RAHALAITOKSIIN

Suomen Pankki hoitaa yhteydet Kansainväliseen Valuuttarahastoon, Maailmanpankkiin (Kansainväliseen Jälleenrakennuspankkiin), Kansainväliseen Rahoitusyhtiöön ja Kansainväliseen Kehittämisyjärjestöön, joiden jäsen Suomi on, samoin kuin Kansainväliseen Järjestelypankkiin, jossa Suomen Pankki itse on osakkaana.

Kansainvälinen Valuuttarahasto (IMF)

Suomen jäsenosuus Kansainvälisessä Valuuttarahastossa (International Monetary Fund) on 57 milj. Yhdysvaltain dollaria, joka markan voimassa olevan kansainvälisen perusarvon mukaan vastaa 182,4 milj. markkaa. Tästä osuudesta Suomi on suorittanut kultana ja dollareina 25 % eli 45,6 milj. markkaa. Loput 75 % jäsenosuudesta on suoritettu markkoina siten, että Valuuttarahaston Suomen Pankissa olevalle tilille on suoritettu 1,93 milj. markkaa sekä valtion antamina korottomina, ei-siirrettävinä ja vaadittaessa maksettavina velkasitoumuksina 134,87 milj. markkaa. Velkakirjat säilytetään Valuuttarahaston lukuun Suomen Pankissa.

Suomen jäsenosuus Valuuttarahastossa vastasi vuoden 1964 päättyessä 0,36 %:a rahaston 102 jäsenvaltion jäsenosuuksien kokonaismäärästä (15 849,5 milj. dollarista). Jäsenmaat eivät osallistu rahaston vuotuisen tulo- ja menoarvion rahoittamiseen, vaan se tapahtuu rahaston juoksevien tulojen avulla.

Valuuttarahastoa koskevan sopimuksen (SopS n:o 3/1948) XIV artikla edellyttää, että Suomi ja Valuuttarahasto konsultoivat vuosittain Suomen ylläpitämien valuutansäännöstelymääräysten voimassaolon jatkamisesta. Vuonna 1964 nämä konsultaatiot pidettiin joulukuun 1—9 päivinä, jolloin Valuuttarahaston valtuuskunta neuvotteli Helsingissä. Valuuttarahaston johtokunnan päätöksenteko konsultaatiosta siirtyi vuoden 1965 puolelle.

Valuuttarahaston hallintoneuvoston vuosikokous pidettiin Tokiossa syyskuun 7 ja 11 päivän välisenä aikana. Suomea edustivat vuosikokouksessa Suomen Pankin johtokunnan jäsen filosofian tohtori REINO ROSSI sekä hänen varamiehenään Suomen Pankin sihteeri JOUKO J. VOUTILAINEN. Lisäksi osallistui vuosikokoukseen valtuuskunnan neuvonantajana Maailmanpankin johtokunnan Pohjoismaita edustavan jäsenen varamies EINO SUOMELA.

Kysymys siitä, onko jäsenmaiden käytettävissä oleva kansainvälinen likviditeetti (ts. varsinaiset kulta- ja valuuttavarannot sekä lyhytaikaiset lainausjärjestelyt) riittävä maailmankaupan nykyiseen laajuuteen nähden, oli tärkein vuosikokouksen aikana käsitellyistä asioista. Valuuttarahaston johtokunnan käsityksen mukaan rahaston jäsenosuuksien korottaminen olisi omiaan lisäämään tätä likviditeettiä. Tämänkaltainen korotus suoritettiin viimeksi vuonna 1959, jolloin kaikille jäsenille annettiin tilaisuus korottaa jäsenosuuksiaan 50 %, minkä lisäksi erälle maille, joiden suhteellinen asema maailmantaloudessa oli huomattavasti parantunut niiden jäsenosuuksien alkuperäisen määräämisen jälkeen, annettiin lupa eri suuruisiin erityiskorotuksiin.

Valuuttarahastoa koskevan sopimuksen III artiklan 2 kohdan mukaan Valuuttarahaston tulee harkita jäsenosuuksien määriä joka viides vuosi ja ehdottaa, mikäli se katsotaan aiheelliseksi, jäsenosuuksien muuttamista. Koska tässä tarkoitettu viisivuotiskausi päättyisi vuonna 1964, hallintoneuvosto päätti kytkeä kansainvälisen likviditeetin yleisen lisäämisen ongelman tähän tarkasteluun ja määräsi rahaston johtokunnan tutkimaan jäsenmaiden osuuksien tarkistusta sekä tekemään pikaisesti tarpeelliseksi katsomansa ehdotuksen hallintoneuvostolle. Asian harkinta johtokunnassa jatkui vielä kertomusvuoden päättyessä.

Valuuttarahaston johtokunnan kaikkien viiden Pohjoismaan yhteisesti valitsemana jäsenenä toimi kertomusvuonna KARL SKJAEVELAND Norjasta 31 päivään lokakuuta ja sen jälkeen KURT EKLÖF Ruotsista. Vastaavana johtokunnan varajäsenenä toimi LENNART OLOFSSON Ruotsista 31 päivään lokakuuta ja hänen jälkeensä OTTO SCHELIN Tanskasta.

Maailmanpankki (Kansainvälinen Jälleenrakennuspankki, IBRD)

Suomen jäsenosuus Maailmanpankissa (World Bank eli International Bank for Reconstruction and Development) on 76 milj. Yhdysvaltain dollaria, joka markan nykyisen kansainvälisen perusarvon mukaan vastaa 243,2 milj. markkaa. Osuudesta on kultana ja dollareina suoritettu 1 % eli 760 000 dollaria, joka vastaa 2 432 000 markkaa, sekä markkoina Maailmanpankin tilille Suomen Pankkiin 9 % eli 21 888 000 markkaa. Suomen mer-

kitsemien osuuksien hinnan jäljellä olevaa 90 %:n suuruista osaa, joka vastaa 68 400 000 dollaria eli noin 218,9 milj. markkaa, ei voida määrätä maksettavaksi muulloin kuin Maailmanpankin omien sitoumusten täyttämisen sitä vaatiessa.

Suomen jäsenosuus Maailmanpankissa oli vuoden 1964 päättyessä 0,36 % pankin kokonaispääomasta (21 226,8 milj. dollarista). Maailmanpankissa oli kertomusvuoden päättyessä 102 jäsenmaata. Kuten Valuuttarahastossa, jäsenvaltiot eivät Maailmanpankissakaan osallistu pankin vuotuisen tulo- ja menoarvion rahoittamiseen; Maailmanpankki rahoittaa toimintansa juoksevilla tuloillaan.

Kertomusvuoden aikana Suomi sai Maailmanpankilta yhdenktoista lainansa, määrältään 28,5 milj. dollaria (91,2 milj. markkaa). Lainan alustavat neuvottelut käytiin marraskuussa 1963 ja huhtikuussa 1964, jolloin Maailmanpankin valtuuskunta vieraili Suomessa tutustumassa maan taloudelliseen tilanteeseen. Lainaneuvottelujen loppuvaihe tapahtui Washingtonissa kesäkuussa 1964, jolloin Suomen valtiota edustava valtuuskunta sopi Maailmanpankin kanssa lainan yksityiskohtaisista ehdoista. Lainasopimuksen allekirjoitti Washingtonissa heinäkuun 10 päivänä lähetystöneuvos PENTTI UUSIVIRTA Suomen valtion edustajana.

Suomen Maailmanpankilta vuoden 1964 loppuun mennessä saamien yhdentoista lainan yhteenlaskettu määrä on 187 779 464 dollaria, joka markan kansainvälisen perusarvon mukaan vastaa 600,9 milj. markkaa. Maailmanpankin lainoja nostetaan sitä mukaa kuin niihin liittyvät investoinnit edistyvät, joten osa viimeksi myönnettyistä lainoista on vielä nostamatta.

Seuraava asetelma esittää eräitä tietoja Suomen Maailmanpankilta saamista lainoista.

Saantiaika	Nimellisarvo \$	Korko %	Laina- aika, vuotta	Kuoletuks 31. 12. 1964 mennessä	Käytössä 31. 12. 1964 \$	Nostamatta 31. 12. 1964 \$
1. 8. 1949	12 500 000	4	15	12 500 000	—	—
17. 10. 1949	2 300 000	3	2	2 300 000 ¹	—	—
30. 4. 1952	20 000 000	4¾	18	10 999 000	9 001 000	—
13. 11. 1952	3 479 464	4¾	18	1 912 932 ²	1 566 532	—
24. 3. 1955	12 000 000	4%	15	5 870 000	6 130 000	—
22. 5. 1956	15 000 000	4¾	20	3 829 000	11 171 000	—
16. 3. 1959	37 000 000	5¾	15	5 463 000	31 537 000	—
9. 8. 1961	25 000 000	5¾	15	—	25 000 000	—
15. 8. 1962	25 000 000	5¾	20	—	15 855 190	9 144 810
18. 9. 1963	7 000 000	vaiht.	vaiht.	2 000	2 297 179	4 700 821
10. 7. 1964	28 500 000	5½	15	—	—	28 500 000
Yhteensä	187 779 464			42 875 982	102 557 901	42 345 631

¹ Tästä peruutuksia \$197 869. — ² Tästä peruutuksia \$1 416.

Maailmanpankin hallintoneuvoston vuosikokous pidettiin Tokiossa samanaikaisesti Kansainvälisen Valuuttarahaston yllä selostetun vuosikokouksen kanssa. Vuosikokouksessa edustivat Suomea valtiovarainministeri ESKO REKOLA sekä hänen varamiehenään ministeri R. v. FIEANDT. Valtuuskunnan neuvonantajana toimi Maailmanpankin johtokunnan Pohjoismaita edustavan jäsenen varamies EINO SUOMELA.

Maailmanpankin johtokunnan kaikkien viiden Pohjoismaan yhteisesti valitsemana jäsenenä toimi kertomusvuonna ALICE BRUN Tanskasta 31 päivään lokakuuta, ja sen jälkeen tuli VILHJÁLMUR THÓR Islannista hänen tilalleen. Vastaavana johtokunnan varajäsenenä toimi EINO SUOMELA Suomen Pankista 31 päivään lokakuuta, ja hänen jälkeensä tuli ODD HØKEDAL Norjasta.

Kansainvälinen Rahoitusyhtiö (IFC)

Suomen jäsenosuus Kansainvälisessä Rahoitusyhtiössä (International Finance Corporation) on 421 000 Yhdysvaltain dollaria, joka vastaa markan nykyisen kansainvälisen perusarvon mukaan 1 347 000 markkaa. Tämä jäsenosuus maksettiin kertakaikkisena suorituksena Suomen liittyessä yhtiön jäseneksi sen perustamisvuonna 1956. Rahoitusyhtiön pääoma on 98,9 milj. dollaria. Rahoitusyhtiössä, joka toimii Maailmanpankin yhteydessä, oli kertomusvuoden päättyessä 76 jäsenmaata. Suomen edustajina yhtiön hallintoneuvostossa toimivat *ex officio* vastaavissa Maailmanpankin elimissä olevat Suomen edustajat.

Rahoitusyhtiön tarkoituksena on ilman jäsenvaltion takuuta sijoittaa varojaan jäsenmaissa toimiviin yksityisiin yrityksiin ja teollisuuden pitkäaikaisesta rahoituksesta huolehtiviin ns. kehitysluottolaitoksiin.

Teollistamisrahasto Oy:n ulkomaille tarjoamasta 2 milj. markan suuruisesta osakepääoman korotuksesta on Rahoitusyhtiö merkinnyt 502 000 markkaa. Rahoitusyhtiön vuonna 1960 tekemät kaksi sijoitusta, jotka annettiin lainan muodossa suomalaisille teollisuusyhtiöille, on nyttemmin maksettu pois.

Kansainvälinen Kehittämisyhtiö (IDA)

Suomi liittyi Kansainväliseen Kehittämisyhtiöön (International Development Association) kantajäsenenä sen perustamisvuonna 1960. Järjestössä oli vuoden 1964 päättyessä 92 jäsentä. Järjestön kokonaispääoma on 986 milj. dollaria. Paraikaa on vireillä IDAn jäsenosuuksien korottaminen 750 milj. dollarilla. Suomi on alustavasti lupautunut nostamaan osuutensa 2 298 000 dollarilla.

Suomi ei ole saanut rahoitusapua Kansainväliseltä Kehittämisyjärjestöltä, joka myöntää erittäin pitkäaikaisia ja korottomia lainoja ainoastaan alikehittyneisiin maihin.

Suomen edustajina Kansainvälisen Kehittämisyjärjestön hallintoneuvostossa ja johtokunnassa toimivat *ex officio* vastaavissa Maailmanpankin elimissä olevat Suomen edustajat.

* * *

Seuraavassa esitetään yhteenvedona Suomen jäsenosuuden suuruus vuoden 1964 lopussa edellä käsitellyissä neljässä kansainvälisessä rahalaitoksessa sekä se tapa, millä nämä jäsenosuudet on suoritettu.

	IMF	IBRD	IFC 1 000 markkaa	IDA	Yhteensä
Jäsenosuus	182 400	243 200	1 347	12 256	439 203
a) josta maksettu:					
— kultana tai dollareina	45 600	2 432	1 347	1 226	50 605
— markkoina tilille Suomen Pankkiin	1 908	21 888	—	11 030	34 826
— valtion velkakirjalainoina	134 892	—	—	—	134 892
b) IBRD-takuuvelvoitus	—	218 880	—	—	218 880

Taulukot:

Suomen Pankin toiminta

Taulukoissa on kaikki Suomen rahan määrät ilmaistu uutena rahayksikkönä. Aikaisemmilta vuosilta esitetyt rahamäärät on muunnettu nykymarkoiksi 1 nykymarkan vastatessa 100 vanhaa markkaa. Muuntaminen on suoritettu myös valuuttakursseja koskevassa taulukossa 16. Rahatilastoa koskevissa taulukoissa 7—9 on vanhan rahan määräiset nimellisarvot osoitettu merkinnöin vmk ja vp.

1. Omaisuustase vuosina 1957—1964

	31/12 1957	31/12 1958	31/12 1959	31/12 1960	30/12 1961	31/12 1962	
VASTAAVA							
1	<i>Ensisijainen setelinkate</i>	413,4	606,4	766,9	753,1	779,0	705,4
2	Kulta	78,5	78,5	84,5	91,2	104,2	135,2
3	Ulkomaiset valuutat	305,8	497,1	646,1	594,8	587,3	502,5
4	Ulkomaiset vekselit	1,4	8,7	3,7	8,7	10,0	17,7
5	Ulkomaiset obligaatiot	27,7	22,1	32,6	58,4	77,5	50,0
6	<i>Toissijainen setelinkate</i>	648,1	470,5	270,2	419,9	472,2	516,5
	Diskontatut kotimaiset vekselit						
7	Ulkomaan rahan määräiset ..	132,4	126,4	115,3	105,0	94,3	81,8
8	Markkamääräiset	129,1	88,2	38,9	72,3	70,8	33,5
9	Rediskontatut vekselit	249,1	187,1	47,2	205,1	294,6	401,2
10	Valtion vakauttamislaina	137,5	68,8	68,8	37,5	12,5	—
11	<i>Muut varat</i>	197,9	190,3	181,0	78,2	62,3	88,0
12	Kotimaiset obligaatiot	12,6	9,1	26,2	30,7	19,7	34,7
13	Shekkitilit	6,2	4,4	2,7	4,2	6,1	3,6
14	Metalliraha	3,0	4,4	6,5	7,2	7,5	5,5
15	Muut saatavat	176,1	172,4	145,6	36,1	29,0	44,2
16	Yhteensä	1 259,4	1 267,2	1 218,1	1 251,2	1 313,5	1 309,9
VASTATTAVA							
17	<i>Liikkeessä olevat setelit</i>	606,4	650,8	694,4	727,4	837,1	774,4
18	<i>Vaadittaessa maksettavat sitoumukset</i>	205,8	180,5	178,1	166,8	73,2	112,6
19	Ulkomaiset valuuttatilit	45,7	21,8	21,2	40,6	13,4	17,1
20	Ulkomaiset markkatilit	79,0	46,4	47,8	42,4	37,7	35,8
	Shekkitilit						
21	Valtio	51,4	71,5	64,2	61,9	1,1	5,5
22	Postisäästöpankki	—	—	—	—	—	53,3
23	Yksityiset rahalaitokset	24,1	14,8	38,5	16,8	5,7	—4,0
24	Muut	1,9	2,9	2,3	1,7	1,8	0,8
25	Muut vaadittaessa maksettavat sitoumukset	3,7	23,1	4,1	3,4	13,5	4,1
26	<i>Määräaikaiset sitoumukset</i>	162,5	208,7	140,9	106,3	135,8	80,2
27	Ulkomaiset	122,8	113,7	110,6	100,3	90,7	79,1
28	Kotimaiset	39,7	95,0	30,3	6,0	45,1	1,1
29	<i>Arvonjärjestelytilit</i>	144,6	81,7	54,8	90,8	95,2	157,5
30	<i>Oma pääoma</i>	140,1	145,5	149,9	159,9	172,2	185,2
31	Kantarahasto	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
32	Vararahasto	18,4	29,2	37,4	43,6	51,8	62,0
33	Käyttämättömät voittovarot ..	—	—	—	—	—	—
34	Tulostilit	21,7	16,3	12,5	16,3	20,4	23,2
35	Yhteensä	1 259,4	1 267,2	1 218,1	1 251,2	1 313,5	1 309,9

Mmk

31/12 1963	31/12 1964	1964						
		8/1	15/1	23/1	31/1	8/2	15/2	
817,8	1 049,7	812,8	816,9	829,0	846,3	847,6	865,6	1
134,5	189,6	134,5	134,5	145,7	145,7	145,7	145,7	2
617,7	783,8	612,7	618,4	617,6	634,9	635,0	661,5	3
26,2	29,7	26,2	24,6	24,5	24,5	24,2	24,2	4
39,4	46,6	39,4	39,4	41,2	41,2	42,7	34,2	5
451,2	570,7	424,0	406,9	370,0	362,0	395,0	373,3	6
68,7	55,2	68,7	68,7	68,7	68,7	66,7	66,7	7
57,2	67,1	57,4	57,3	54,8	52,1	44,0	27,0	8
325,3	448,4	297,9	280,9	246,5	241,2	284,3	279,6	9
—	—	—	—	—	—	—	—	10
138,8	97,4	129,7	114,6	135,4	130,4	127,4	137,3	11
89,5	35,8	83,7	69,5	89,6	83,7	81,0	78,6	12
1,7	2,5	0,9	0,7	1,0	1,6	1,1	1,1	13
3,6	3,8	4,2	4,9	5,5	6,0	6,4	6,5	14
44,0	55,3	40,9	39,5	39,3	39,1	38,9	51,1	15
1 407,8	1 717,8	1 366,5	1 338,4	1 334,4	1 338,7	1 370,0	1 376,2	16
943,7	1 002,7	868,7	829,7	823,4	835,0	825,6	835,0	17
59,2	186,8	89,3	100,7	96,0	89,8	128,8	121,9	18
18,2	84,7	17,8	16,9	21,2	20,2	19,4	20,6	19
33,6	28,5	33,0	32,3	31,0	30,2	30,1	29,9	20
0,2	5,4	0,0	0,0	3,0	0,1	20,4	14,8	21
3,0	49,6	4,5	17,4	34,9	27,4	49,3	47,6	22
1,3	16,4	31,0	31,5	2,3	8,7	6,6	5,9	23
0,4	0,7	0,6	0,8	1,5	0,6	0,4	0,4	24
2,5	1,5	2,4	1,8	2,1	2,6	2,6	2,7	25
68,0	55,4	68,0	68,0	68,0	68,0	66,0	66,0	26
66,9	54,3	66,9	66,9	66,9	66,9	64,9	64,9	27
1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	28
141,0	261,8	144,3	143,3	150,0	148,3	151,3	154,5	29
195,9	211,1	196,2	196,7	197,0	197,6	198,3	198,8	30
100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	31
73,6	84,8	84,8	84,8	84,8	84,8	84,8	84,8	32
—	—	11,2	11,2	11,2	11,2	11,2	11,2	33
22,3	26,3	0,2	0,7	1,0	1,6	2,3	2,8	34
1 407,8	1 717,8	1 366,5	1 338,4	1 334,4	1 338,7	1 370,0	1 376,2	35

1. (Jatk.) Omaisuustase vuosina 1957—1964

		1964					
		22/2	29/2	7/3	14/3	23/3	31/3
VASTAAVA							
1	<i>Ensisijainen setelinkate</i>	874,4	867,4	914,5	923,5	919,8	916,1
2	Kulta	145,7	145,7	145,8	145,8	145,8	145,8
3	Ulkomaiset valuutat	670,5	661,9	708,3	716,0	710,7	706,7
4	Ulkomaiset vekselit	24,0	24,0	24,3	25,6	25,6	25,9
5	Ulkomaiset obligaatiot	34,2	35,8	36,1	36,1	37,7	37,7
6	<i>Toissijainen setelinkate</i>	376,6	424,6	384,5	345,5	379,9	406,0
Diskontatut kotimaiset vekselit							
7	Ulkomaan rahan määräiset ..	66,7	66,7	66,7	66,7	66,7	66,7
8	Markkamääräiset	31,0	28,9	28,9	28,9	22,3	23,3
9	Rediskontatut vekselit	278,9	329,0	288,9	249,9	290,9	316,0
10	Valtion vakauttamislaina	—	—	—	—	—	—
11	<i>Muut varat</i>	130,5	94,2	69,0	65,5	102,3	120,6
12	Kotimaiset obligaatiot	73,8	35,7	11,7	8,9	26,9	35,9
13	Shekkitilit	1,7	1,5	1,5	1,4	6,9	16,6
14	Metalliraha	6,7	6,9	7,0	7,1	7,1	6,9
15	Muut saatavat	48,3	50,1	48,8	48,1	61,4	61,2
16	Yhteensä	1 381,5	1 386,2	1 368,0	1 334,5	1 402,0	1 442,7
VASTATTAVA							
17	<i>Liikkeessä olevat setelit</i>	865,6	893,4	858,1	863,5	873,1	911,2
18	<i>Vaadittaessa maksettavat sitoumukset</i>	91,7	79,2	105,7	68,1	103,0	93,3
19	Ulkomaiset valuuttatilit	22,2	21,0	17,7	16,6	19,2	18,4
20	Ulkomaiset markkatilit	29,8	29,6	29,5	28,8	28,6	28,5
Shekkitilit							
21	Valtio	5,5	0,1	4,6	2,2	27,4	5,3
22	Postisäästöpankki	19,8	18,1	27,0	4,9	24,3	38,2
23	Yksityiset rahalaitokset	11,4	7,0	23,7	11,6	—	—
24	Muut	0,5	0,5	0,6	0,7	0,8	0,4
25	Muut vaadittaessa maksettavat sitoumukset	2,5	2,9	2,6	3,3	2,7	2,5
26	<i>Määräaikaiset sitoumukset</i>	66,0	66,0	66,0	66,0	66,0	66,0
27	Ulkomaiset	64,9	64,9	64,9	64,9	64,9	64,9
28	Kotimaiset	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
29	<i>Arvonjärjestelytilit</i>	158,8	147,7	137,5	135,4	158,0	169,7
30	<i>Oma pääoma</i>	199,4	199,9	200,7	201,5	201,9	202,5
31	Kantarahasto	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
32	Vararahasto	84,8	84,8	84,8	84,8	84,8	84,8
33	Käyttämättömät voittovarot ..	11,2	11,2	11,2	11,2	11,2	11,2
34	Tulostilit	3,4	3,9	4,7	5,5	5,9	6,5
35	Yhteensä	1 381,5	1 386,2	1 368,0	1 334,5	1 402,0	1 442,7

Mmk

1964								
8/4	15/4	23/4	30/4	8/5	15/5	23/5	30/5	
926,5	923,4	922,6	933,0	941,2	945,0	957,0	953,5	1
145,8	145,8	145,8	144,8	144,9	144,9	144,9	144,9	2
717,0	711,8	711,1	720,1	727,9	731,7	744,3	740,6	3
26,0	26,2	26,1	28,5	28,2	28,2	27,6	27,8	4
37,7	39,6	39,6	39,6	40,2	40,2	40,2	40,2	5
361,5	362,2	410,9	435,0	401,7	390,4	390,0	415,0	6
66,7	65,6	65,1	65,1	65,1	65,1	65,1	65,1	7
21,3	21,3	20,9	20,9	20,9	20,6	20,4	20,4	8
273,5	275,3	324,9	349,0	315,7	304,7	304,5	329,5	9
—	—	—	—	—	—	—	—	10
82,0	87,8	101,5	111,5	100,9	102,4	111,2	115,9	11
8,7	18,3	28,6	36,6	27,7	27,7	36,2	34,7	12
3,3	3,0	4,0	3,5	2,5	2,6	2,8	2,8	13
7,0	7,2	7,2	6,8	6,6	6,6	6,5	6,6	14
63,0	59,3	61,7	64,6	64,1	65,5	65,7	71,8	15
1 370,0	1 373,4	1 435,0	1 479,5	1 443,8	1 437,8	1 458,2	1 484,4	16
861,4	865,9	875,8	905,5	905,4	894,7	922,2	945,4	17
91,7	73,5	87,9	102,6	57,5	67,6	60,7	53,5	18
18,3	18,9	18,7	17,6	17,4	17,9	17,9	17,5	19
28,5	28,6	27,9	27,9	27,8	27,7	27,7	27,6	20
1,8	0,1	11,0	12,3	4,4	1,4	1,2	0,0	21
17,1	17,5	25,7	41,8	2,5	14,5	8,2	0,2	22
22,5	5,0	2,1	0,7	2,9	3,1	2,9	5,2	23
0,8	0,6	0,4	0,3	0,4	0,9	0,9	0,8	24
2,7	2,8	2,1	2,0	2,1	2,1	1,9	2,2	25
64,4	64,4	64,4	64,4	64,4	64,2	64,2	64,2	26
63,3	63,3	63,3	63,3	63,3	63,1	63,1	63,1	27
1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	28
149,5	165,9	202,8	202,5	211,5	206,0	205,3	214,9	29
203,0	203,7	204,1	204,5	205,0	205,3	205,8	206,4	30
100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	31
84,8	84,8	84,8	84,8	84,8	84,8	84,8	84,8	32
11,2	11,2	11,2	11,2	11,2	11,2	11,2	11,2	33
7,0	7,7	8,1	8,5	9,0	9,3	9,8	10,4	34
1 370,0	1 373,4	1 435,0	1 479,5	1 443,8	1 437,8	1 458,2	1 484,4	35

1. (Jatk.) Omaisuustase vuosina 1957—1964

		1964					
		8/6	15/6	23/6	30/6	8/7	15/7
VASTAAVA							
1	<i>Ensisijainen setelinkate</i>	970,3	953,4	948,0	940,6	936,2	965,2
2	Kulta	144,9	144,9	144,9	144,9	144,9	144,9
3	Ulkomaiset valuutat	757,6	740,6	735,1	731,0	726,7	756,0
4	Ulkomaiset vekselit	27,8	27,9	28,0	24,7	24,6	24,3
5	Ulkomaiset obligaatiot	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0
6	<i>Toissijainen setelinkate</i>	366,0	389,8	492,3	484,8	460,2	459,6
	Diskontatut kotimaiset vekselit						
7	Ulkomaan rahan määräiset ..	62,5	62,5	62,5	62,5	62,5	62,5
8	Markkamääräiset	20,0	20,0	20,0	19,1	19,1	19,1
9	Rediskontatut vekselit	283,5	307,3	409,8	403,2	378,6	378,0
10	Valtion vakauttamislaina	—	—	—	—	—	—
11	<i>Muut varat</i>	111,7	113,5	108,5	103,1	104,2	95,0
12	Kotimaiset obligaatiot	35,1	36,8	36,9	34,4	35,8	27,8
13	Shekkitilit	2,7	2,5	7,6	3,9	4,0	2,9
14	Metalliraha	6,8	7,1	6,8	6,9	7,0	7,0
15	Muut saatavat	67,1	67,1	57,2	57,9	57,4	57,3
16	Yhteensä	1 448,0	1 456,7	1 548,8	1 528,5	1 500,6	1 519,8
VASTATTAVA							
17	<i>Liikkeessä olevat setelit</i>	917,3	921,4	953,9	954,9	936,4	919,9
18	<i>Vaadittaessa maksettavat sitoumukset</i>	53,3	55,7	126,3	92,2	59,8	98,3
19	Ulkomaiset valuuttatilit	18,1	19,0	20,0	17,0	18,6	16,3
20	Ulkomaiset markkatilit	27,5	27,8	27,8	27,9	27,8	27,9
	Shekkitilit						
21	Valtio	0,0	0,0	47,2	4,6	1,5	9,7
22	Postisäästöpankki	0,6	0,0	24,7	34,6	3,1	36,1
23	Yksityiset rahalaitokset	1,5	2,0	—	2,7	2,7	3,0
24	Muut	1,9	1,9	2,7	1,4	1,5	1,0
25	Muut vaadittaessa maksettavat sitoumukset	3,7	5,0	3,9	4,0	4,6	4,3
26	<i>Määräaikaiset sitoumukset</i>	61,8	61,8	61,8	61,8	61,8	61,8
27	Ulkomaiset	60,7	60,7	60,7	60,7	60,7	60,7
28	Kotimaiset	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
29	<i>Arvonjärjestelytilit</i>	208,6	210,0	209,6	222,0	244,5	241,3
30	<i>Oma pääoma</i>	207,0	207,8	197,2	197,6	198,1	198,5
31	Kantarahasto	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
32	Vararahasto	84,8	84,8	84,8	84,8	84,8	84,8
33	Käyttämättömät voittovarot ..	11,2	11,2	—	—	—	—
34	Tulostilit	11,0	11,8	12,4	12,8	13,3	13,7
35	Yhteensä	1 448,0	1 456,7	1 548,8	1 528,5	1 500,6	1 519,8

Mmk

1964								
23/7	31/7	8/8	15/8	22/8	31/8	8/9	15/9	
949,0	954,1	954,8	967,4	960,3	965,3	954,2	957,6	1
144,9	144,9	144,9	144,9	144,9	144,9	144,9	144,9	2
740,1	745,0	746,0	759,1	751,4	756,1	744,4	748,3	3
24,0	24,2	23,9	23,4	24,0	24,3	24,9	24,4	4
40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	5
496,4	439,0	439,5	432,3	464,3	468,0	454,7	436,3	6
62,5	62,2	60,4	60,4	60,4	60,4	60,4	60,4	7
19,0	19,0	18,5	18,0	18,0	17,9	18,2	19,6	8
414,9	357,8	360,6	353,9	385,9	389,7	376,1	356,3	9
—	—	—	—	—	—	—	—	10
104,1	109,1	101,3	97,4	100,6	106,7	89,6	89,2	11
27,9	34,6	26,9	22,6	29,8	34,1	13,7	17,3	12
3,9	2,2	2,6	2,6	2,4	3,0	6,3	2,1	13
6,7	6,6	6,5	6,9	7,2	8,3	8,6	9,1	14
65,6	65,7	65,3	65,3	61,2	61,3	61,0	60,7	15
1 549,5	1 502,2	1 495,6	1 497,1	1 525,2	1 540,0	1 498,5	1 483,1	16
916,6	918,1	914,4	910,4	932,5	928,2	894,3	893,6	17
128,1	80,9	61,3	71,6	88,6	87,4	68,4	79,3	18
16,4	18,9	19,8	19,9	17,7	19,0	19,2	20,0	19
27,5	28,4	28,3	28,0	28,0	27,7	27,2	27,1	20
30,1	1,0	1,6	0,3	5,2	3,3	2,7	4,4	21
46,7	23,0	1,9	10,6	27,2	30,8	16,8	25,4	22
1,5	4,1	6,3	6,3	7,8	3,7	—	0,3	23
1,6	1,3	2,6	3,1	0,8	0,8	0,6	0,4	24
4,3	4,2	0,8	3,4	1,9	2,1	1,9	1,7	25
61,8	61,8	59,7	59,7	59,7	59,7	59,7	59,7	26
60,7	60,7	58,6	58,6	58,6	58,6	58,6	58,6	27
1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	28
244,1	242,0	260,3	255,1	243,7	263,4	274,1	247,8	29
198,9	199,4	199,9	200,3	200,7	201,3	202,0	202,7	30
100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	31
84,8	84,8	84,8	84,8	84,8	84,8	84,8	84,8	32
—	—	—	—	—	—	—	—	33
14,1	14,6	15,1	15,5	15,9	16,5	17,2	17,9	34
1 549,5	1 502,2	1 495,6	1 497,1	1 525,2	1 540,0	1 498,5	1 483,1	35

1. (Jatk.) Omaisuustase vuosina 1957—1964

		1964					
		23/9	30/9	8/10	15/10	23/10	30/10
VASTAAVA							
1	<i>Ensisijainen setelinkate</i>	949,9	946,0	970,9	967,8	948,6	966,2
2	Kulta	144,9	144,9	144,9	145,0	143,0	143,1
3	Ulkomaiset valuutat	740,8	734,2	757,2	751,8	734,2	751,3
4	Ulkomaiset vekselit	24,2	24,8	24,7	26,9	26,5	26,9
5	Ulkomaiset obligaatiot	40,0	42,1	44,1	44,1	44,9	44,9
6	<i>Toissijainen setelinkate</i>	491,4	472,9	450,2	424,6	484,1	508,2
	Diskontatut kotimaiset vekselit						
7	Ulkomaan rahan määräiset ..	60,4	60,4	60,4	59,4	58,9	58,9
8	Markkamääräiset	20,4	24,3	28,0	30,4	38,1	41,6
9	Rediskontatut vekselit	410,6	388,2	361,8	334,8	387,1	407,7
10	Valtion vakauttamislaina	—	—	—	—	—	—
11	<i>Muut varat</i>	101,4	109,4	95,1	90,6	98,7	110,1
21	Kotimaiset obligaatiot	24,5	34,6	22,6	18,7	23,7	28,9
13	Shekkitilit	6,6	4,2	1,6	2,5	2,9	9,6
14	Metalliraha	9,4	9,7	10,2	10,7	10,6	7,2
15	Muut saatavat	60,9	60,9	60,7	58,7	61,5	64,4
16	Yhteensä	1 542,7	1 528,3	1 516,2	1 483,0	1 531,4	1 584,5
VASTATTAVA							
17	<i>Liikkeessä olevat setelit</i>	901,3	927,3	920,0	919,8	931,9	964,0
18	<i>Vaadittaessa maksettavat sitoumukset</i>	114,1	69,3	67,7	68,8	74,1	89,7
19	Ulkomaiset valuuttatilit	22,9	19,2	18,9	18,9	17,1	20,8
20	Ulkomaiset markkatilit	27,1	26,9	26,5	26,4	26,0	25,9
	Shekkitilit						
21	Valtio	15,7	4,3	1,9	0,2	6,0	7,7
22	Postisäästöpankki	44,7	14,2	5,6	7,8	22,6	33,5
23	Yksityiset rahalaitokset	—	—	13,1	12,6	0,4	—
24	Muut	1,8	2,8	0,3	0,4	0,4	0,4
25	Muut vaadittaessa maksettavat						
36	sitoumukset	1,9	1,9	1,4	2,5	1,6	1,4
	<i>Määräaikaiset sitoumukset</i>	59,7	59,7	59,7	58,0	58,0	58,0
27	Ulkomaiset	58,6	58,6	58,6	56,9	56,9	56,9
28	Kotimaiset	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
29	<i>Arvonjärjestelytilit</i>	264,7	268,3	264,8	232,0	262,2	267,0
30	<i>Oma pääoma</i>	202,9	203,7	204,0	204,4	205,2	205,8
31	Kantarahasto	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
32	Vararahasto	84,8	84,8	84,8	84,8	84,8	84,8
33	Käyttämättömät voittovarot ..	—	—	—	—	—	—
34	Tulostilit	18,1	18,9	19,2	19,6	20,4	21,0
35	Yhteensä	1 542,7	1 528,3	1 516,2	1 483,0	1 531,4	1 584,5

Mmk

1964								
7/11	14/11	23/11	30/11	8/12	15/12	23/12	31/12	
980,0	984,0	994,0	990,6	1 027,1	1 050,3	1 037,0	1 049,7	1
142,7	142,7	142,7	142,7	142,7	167,1	189,6	189,6	2
765,6	769,6	778,3	770,3	806,9	805,5	769,7	783,8	3
26,9	27,1	26,4	31,0	30,9	31,1	31,1	29,7	4
44,8	44,6	46,6	46,6	46,6	46,6	46,6	46,6	5
486,1	480,2	539,9	507,7	508,8	532,3	577,5	570,7	6
58,9	57,9	57,9	57,9	55,2	55,2	55,2	55,2	7
47,4	47,4	51,4	55,6	54,6	55,2	78,5	67,1	8
379,8	374,9	430,6	394,2	399,0	421,9	443,8	448,4	9
—	—	—	—	—	—	—	—	10
85,7	85,0	96,5	111,6	80,5	82,2	109,5	97,4	11
16,2	16,2	23,2	36,5	15,4	19,5	38,5	35,8	12
3,1	3,4	5,1	10,1	4,6	3,0	11,9	2,5	13
5,5	5,0	5,2	5,0	4,7	4,5	3,6	3,8	14
60,9	60,4	63,0	60,0	55,8	55,2	55,5	55,3	15
1 551,8	1 549,2	1 630,4	1 609,9	1 616,4	1 664,8	1 724,0	1 717,8	16
939,9	944,4	958,1	989,9	1 007,5	1 022,0	1 064,4	1 002,7	17
72,0	64,2	132,8	83,1	90,7	119,0	157,9	186,8	18
18,3	24,4	41,1	40,1	46,8	59,5	63,0	84,7	19
26,9	29,1	28,9	28,8	29,2	28,8	28,6	28,5	20
1,6	0,3	13,9	4,7	0,9	5,0	14,7	5,4	21
15,4	2,8	46,5	5,4	11,6	17,1	49,8	49,6	22
7,2	5,2	—	—	—	6,3	—	16,4	23
0,6	0,4	0,6	0,6	0,4	0,4	0,4	0,7	24
2,0	2,0	1,8	3,5	1,8	1,9	1,4	1,5	25
58,0	58,0	58,0	58,0	55,4	55,4	55,4	55,4	26
56,9	56,9	56,9	56,9	54,3	54,3	54,3	54,3	27
1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	28
275,4	275,3	273,5	270,1	253,6	258,4	235,7	261,8	29
206,5	207,3	208,0	208,8	209,2	210,0	210,6	211,1	30
100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	31
84,8	84,8	84,8	84,8	84,8	84,8	84,8	84,8	32
—	—	—	—	—	—	—	—	33
21,7	22,5	23,2	24,0	24,4	25,2	25,8	26,3	34
1 551,8	1 549,2	1 630,4	1 609,9	1 616,4	1 664,8	1 724,0	1 717,8	35

2. Valuuttavaranto kunkin vuoden ja neljänneksen lopussa vuosina 1961—1964

Mmk

Valuuttalaji	1961	1962	1963				1964			
			I	II	III	IV	I	II	III	IV
Kulta	104	135	135	135	134	135	146	145	145	190
Vaihdettavat valuuttat	403	330	359	311	361	478	586	586	622	708
Sidotut valuutat ...	171	156	150	169	153	121	102	128	93	—9
Yhteensä	678	621	644	615	648	734	834	859	860	889

3. Tulostase vuosina 1959—1964

Mmk

	1959	1960	1961	1962	1963	1964
TUOTOT						
Korot kotimaisesta lainausliikkeestä	5,6	8,6	9,5	21,5	18,1	19,7
Korot ulkomaisilta kirjeenvaihtajilta ...	10,4	13,0	13,4	7,4	7,3	10,2
Korot obligatioista	3,3	4,3	4,7	2,9	3,1	5,5
Provisiot	1,5	1,3	1,3	1,2	1,7	1,8
Agiot	2,6	2,4	2,4	2,5	1,9	2,0
Muut tuotot	1,1	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7
Yhteensä	24,5	30,9	32,7	37,0	33,7	40,9
KULUT						
Palkat ja palkkiot	4,1	4,3	4,6	5,2	5,6	6,3
Eläkkeet ja avustukset	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,6
Perhe-eläkkeet	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2
Pankkivaltuusmiesten palkkiot ja kulut ..	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Haarakonttorien valvojain palkkiot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Työnantajan sosiaaliturvamaksut	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,4
Korot kassavarantotileistä	—	—	0,5	2,5	—	—
Setelien valmistus	2,0	2,3	2,3	2,8	2,3	2,4
Muut kulut	1,0	1,3	1,5	1,5	2,0	1,7
Poistot	4,2	6,0	2,7	0,9	0,5	3,0
Kulut yhteensä	12,0	14,6	12,3	13,8	11,4	14,6
Pankin voitto	12,5	16,3	20,4	23,2	22,3	26,3
Yhteensä	24,5	30,9	32,7	37,0	33,7	40,9

4. Suomen Pankin soveltamia korkoja vuosina 1948—1964

Prosenttia

Päivästä	Pankkivaltuusmiesten määräämät diskonttokoron rajat		Käytännössä veloitettu diskonttokorko		Rediskonttokorko ¹
	Alaraja	Yläraja	3 kuukauden tavaravekselit	3 kuukauden finanssivekselit	
6. II 1948	7 ¹ / ₄	8 ¹ / ₄	7 ¹ / ₄	8 ¹ / ₄	7 ¹ / ₄
1. II 1949	6 ³ / ₄	7 ³ / ₄	6 ³ / ₄	7 ³ / ₄	6 ³ / ₄
1. VII 1949	5 ³ / ₄	6 ³ / ₄	5 ³ / ₄	6 ³ / ₄	5 ³ / ₄
3. XI 1950	7 ³ / ₄	8 ³ / ₄	7 ³ / ₄	8 ³ / ₄	7 ³ / ₄
16. XII 1951	5 ³ / ₄	6 ³ / ₄	5 ³ / ₄	6 ³ / ₄	5 ³ / ₄
1. XII 1954	5	7 ¹ / ₂	5 ³ / ₄ —6	6 ¹ / ₂ —7 ¹ / ₂	»
19. IV 1956	6 ¹ / ₂	8	6 ¹ / ₂ —7 ¹ / ₂	7 ¹ / ₄ —8	6 ¹ / ₂
8. XI 1956	»	»	7 ¹ / ₂	8	7 ¹ / ₂
1. X 1958	»	»	»	»	7 ¹ / ₄
7. I 1959	»	»	7	7 ¹ / ₂	»
1. III 1959	6	7 ¹ / ₂	»	»	»
1. IV 1959	»	»	6 ³ / ₄	7	6 ³ / ₄
30. III 1962	7	8 ¹ / ₂	»	»	8
2. IV 1962	»	»	7 ³ / ₄	8	»
28. IV 1962	6	7 ¹ / ₂	6 ³ / ₄	7	7

¹ Rediskonttokorko oli 30. IX 1958 asti sidottu siihen korkoon, jolla ao. rahalaitos oli vekselin diskontannut. Taulukossa on tältä ajanjaksolta ilmoitettu rediskonttauksista kulloinkin käytännössä veloitettu aini korko. 1. X 1958 lukien rediskonttokorko on ollut kiinteä ja alkuperäisestä diskonttokorosta riippumaton. — Tämän peruskoron lisäksi Suomen Pankki perii rahalaitoksilta lisäkorkoa näiden velan ylittäessä määrättyt rajat (ks. tekstiä).

5. Liikkeessä oleva setelistö keskimäärin kunakin kuukautena vuosina 1957—1964

Mmk

Kuukausi	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964
I	545,9	540,5	585,8	627,9	696,6	756,6	807,8	839,2
II	566,5	551,5	592,0	630,7	707,7	763,3	781,9	854,3
III	549,4	553,5	601,3	628,3	714,2	760,6	835,5	876,5
IV	551,4	555,8	595,2	659,6	730,4	796,4	815,1	877,2
V	547,3	579,8	627,5	666,6	746,8	800,3	831,9	916,9
VI	553,1	582,2	617,9	679,6	759,4	830,6	873,6	936,9
VII	537,0	569,4	610,5	679,1	755,8	813,0	845,1	922,7
VIII	524,4	581,6	622,3	678,8	748,8	813,9	843,9	921,4
IX	544,3	574,8	612,6	683,2	753,0	809,9	848,0	904,1
X	530,3	574,3	623,2	700,6	758,2	795,7	853,2	933,9
XI	550,6	599,5	646,1	704,8	768,7	812,4	881,7	958,1
XII	591,9	629,7	675,2	729,1	821,7	842,8	954,4	1 024,2
Keskimäärä	549,3	574,4	617,5	672,4	746,8	799,6	847,7	913,8

6. Setelinanto vuosina 1955—1964

Päivä	Setelinanto-oikeus			Käytetty setelinanto-oikeus				Setelin- anto- vara
	Ensijain kate	Tois- sijainen kate (yläraja 500 mmk ²)	Yhteensä	Liikkeessä olevat setelit	Vaadit- taessa maksetta- vat sitou- mukset	Shekki- luotoista nostat- ta	Yhteensä	
31. XII								
1955	383,1	580,0	963,1	558,8	200,6	4,9	764,3	198,8
1956	323,0	580,0	903,0	607,3	247,3	3,2	857,8	45,2
1957	413,4	580,0	993,4	606,4	205,8	6,2	818,4	175,0
1958	606,4	470,5	1 076,9	650,8	180,5	8,1	839,4	237,5
1959	766,9	270,2	1 037,1	694,4	178,1	9,3	881,8	155,3
1960	753,1	419,9	1 173,0	727,4	166,8	9,8	904,0	269,0
1961	779,0	472,2	1 251,2	837,1	73,2	8,9	919,2	332,0
1962	705,4	500,0	1 205,4	774,4	112,6	4,3	891,3	314,1
1963	817,8	451,2	1 269,0	943,7	59,2	5,8	1 008,7	260,3
1964	1 049,7	500,0	1 549,7	1 002,7	186,8	5,0	1 194,5	355,2
1964								
8. I	812,8	424,0	1 236,8	868,7	89,3	6,6	964,6	272,2
15.	816,9	406,9	1 223,8	829,7	100,7	6,9	937,3	286,5
23.	829,0	370,0	1 199,0	823,4	96,0	6,5	925,9	273,1
31.	846,3	362,0	1 208,3	835,0	89,8	5,9	930,7	277,6
7. II	847,6	395,0	1 242,6	825,6	128,8	6,5	960,9	281,7
15.	865,6	373,3	1 238,9	835,0	121,9	6,5	963,4	275,5
22.	874,4	376,6	1 251,0	865,6	91,7	5,9	963,2	287,8
29.	867,4	424,6	1 292,0	893,4	79,2	6,1	978,7	313,3
7. III	914,5	384,5	1 299,0	858,1	105,7	6,0	969,8	329,2
14.	923,5	345,5	1 269,0	863,5	68,1	6,2	937,8	331,2
23.	919,8	379,9	1 299,7	873,1	103,0	5,3	981,4	318,3
31.	916,1	406,0	1 322,1	911,2	93,3	4,2	1 008,7	313,4
8. IV	926,5	361,5	1 288,0	861,4	91,7	4,2	957,3	330,7
15.	923,4	362,2	1 285,6	865,9	73,5	4,6	944,0	341,6
23.	922,6	410,9	1 333,5	875,8	87,9	3,6	967,3	366,2
30.	933,0	435,0	1 368,0	905,5	102,6	4,0	1 012,1	355,9
8. V	941,2	401,7	1 342,9	905,4	57,5	5,1	968,0	374,9
15.	945,0	390,4	1 335,4	894,7	67,6	4,9	967,2	368,2
23.	957,0	390,0	1 347,0	922,2	60,7	4,7	987,6	359,4
30.	953,5	415,0	1 368,5	945,4	53,5	4,7	1 003,6	364,9
8. VI	970,3	366,0	1 336,3	917,3	53,3	4,8	975,4	360,9
15.	953,4	389,8	1 343,2	921,4	55,7	5,0	982,1	361,1
23.	948,0	492,3	1 440,3	953,9	126,3	4,6	1 084,8	355,5
30.	940,6	484,8	1 425,4	954,9	92,2	3,6	1 050,7	374,7

Mmk

Päivä	Setelinanto-oikeus			Käytetty setelinanto-oikeus				Setelinanto- vara
	Ensi- sijainen kate	Tois- sijainen kate (yläraja 500 mmk ¹)	Yhteensä	Liikkeessä olevat setelit	Vaadit- taessa maksetta- vat sitou- mukset	Shekki- luotoista nosta- matta	Yhteensä	
1964								
8. VII	936,2	460,2	1 396,4	936,4	59,8	3,6	999,8	396,6
15.	965,2	459,6	1 424,8	919,9	98,3	4,6	1 022,8	402,0
23.	949,0	496,4	1 445,4	916,6	128,1	3,6	1 048,3	397,1
31.	954,1	439,0	1 393,1	918,1	80,9	5,3	1 004,3	388,8
8. VIII	954,8	439,5	1 394,3	914,4	61,3	4,9	980,6	413,7
15.	967,4	432,3	1 399,7	910,4	71,6	4,9	986,9	412,8
22.	960,3	464,3	1 424,6	932,5	88,6	5,2	1 026,3	398,3
31.	965,3	468,0	1 433,3	928,2	87,4	4,5	1 020,1	413,2
8. IX	954,2	454,7	1 408,9	894,3	68,4	5,0	967,7	441,2
15.	957,6	436,3	1 393,9	893,6	79,3	5,5	978,4	415,5
23.	949,9	491,4	1 441,3	901,3	114,1	4,5	1 019,9	421,4
30.	946,0	472,9	1 418,9	927,3	69,3	5,0	1 001,6	417,3
8. X	970,9	450,2	1 421,1	920,0	67,7	5,9	993,6	427,5
15.	967,8	424,6	1 392,4	919,8	68,8	5,1	993,7	398,7
23.	948,6	484,1	1 432,7	931,9	74,1	4,6	1 010,6	422,1
30.	966,2	500,0	1 466,2	964,0	89,7	5,0	1 058,7	407,5
7. XI	980,0	486,1	1 466,1	939,9	72,0	4,5	1 016,4	449,7
14.	984,0	480,2	1 464,2	944,4	64,2	4,2	1 012,8	451,4
23.	994,0	500,0	1 494,0	958,1	132,8	4,4	1 095,3	398,7
30.	990,6	500,0	1 490,6	989,9	83,1	4,2	1 077,2	413,4
8. XII	1 027,1	500,0	1 527,1	1 007,5	90,7	4,9	1 103,1	424,0
15.	1 050,3	500,0	1 550,3	1 022,0	119,0	4,5	1 145,5	404,8
23.	1 037,0	500,0	1 537,0	1 064,4	157,9	5,3	1 227,6	309,4
31.	1 049,7	500,0	1 549,7	1 002,7	186,8	5,0	1 194,5	355,2
Keskim.	941,1	435,2	1 376,3	913,8	89,7	5,0	1 008,5	367,8
Vaihtelu	237,5	154,5	351,3	241,0	133,5	3,3	301,7	179,2

¹ Joulukuun 23 päivästä 1955 joulukuun 31 päivään 1959 yläraja oli 580 miljoonaa markkaa.

7. Liikkeessä olevat setelit ja metallirahat vuosien 1957—1964 lopussa

Mmk

Rahalaji	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964
Liikkeessä oleva setelistö								
100 mk/10 000 vmk	236,3	271,2	302,4	328,0	395,3	362,4	488,5	548,2
50 » / 5 000 »	199,6	210,5	218,9	223,5	248,0	226,9	244,9	244,0
10 » / 1 000 »	123,6	124,7	127,3	127,9	140,9	134,4	148,9	151,8
5 » / 500 »	23,9	23,8	24,5	25,4	27,7	26,5	30,6	31,7
1 » / 100 »	21,7	19,3	20,1	21,4	24,0	23,0	29,6	25,8
— / 50 »	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
— / 20 »	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
— / 10 »	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
— / 5 »	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Seteleitä yhteensä	606,4	650,8	694,4	727,4	837,1	774,4	943,7	1 002,7
Liikkeessä olevat metallirahat								
— /1 000 vmk	—	—	—	2,0	2,0	1,9	1,8	1,7
— / 500 »	2,2	2,5	2,7	2,9	3,0	2,9	2,8	2,8
— / 200 »	7,0	8,6	7,7	7,4	7,3	5,9	1,8	1,7
1 mk/ 100 »	4,7	6,4	5,7	5,1	4,7	3,8	1,1	10,4
50 p/ 50 »	6,3	6,3	6,6	6,9	7,8	7,7	9,7	10,0
20 »/ 20 »	5,3	5,5	5,9	6,6	7,5	7,7	9,1	10,2
10 »/ 10 »	3,8	3,9	4,2	4,3	4,7	4,8	5,3	5,5
5 »/ 5 »	3,2	3,3	3,5	3,7	4,0	3,9	4,2	4,9
1 »/ 1 »	3,2	3,3	3,5	3,7	4,0	4,1	4,3	4,7
50, 25, 10, 5, 1 vp	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Metallirahoja yhteensä	36,2	40,3	40,3	43,1	45,5	43,2	40,6	52,4

8. Setelinvalmistus ja setelinpoltto vuosina 1961—1964

Mmk

Setelilaji	Setelinvalmistus				Setelinpoltto			
	1961	1962	1963	1964	1961	1962	1963	1964
100 mk/10 000 vmk	304,0	158,0	881,0	348,0	253,6	284,5	536,0	178,9
50 » / 5 000 »	268,5	167,5	565,5	149,5	235,0	216,6	448,8	146,9
10 » / 1 000 »	274,0	114,0	387,0	158,0	205,5	279,1	304,9	213,8
5 » / 500 »	73,0	29,5	73,0	52,0	47,6	52,9	80,9	50,3
1 » / 100 »	94,6	72,7	119,4	80,9	84,7	81,6	100,2	99,6
— / 50 »	—	—	—	—	0,0	0,0	0,0	—
— / 20 »	—	—	—	—	0,0	0,0	0,1	—
— / 10 »	—	—	—	—	0,0	0,0	0,0	—
— / 5 »	—	—	—	—	0,0	0,0	0,0	—
Yhteensä	1 014,1	541,7	2 025,9	788,4	826,4	914,7	1 470,9	639,5
Milj. kpl	145,0	94,9	192,8	113,5	122,0	127,3	161,3	136,1

9. Setelit ja metallirahat vuonna 1964

Mmk

Rahalaji	Vastuu- summa 31. XII 1963	Valmis- tettu 1964	Hävitetty 1964	Vastuu- summa 31. XII 1964	Suomen Pankissa 31. XII 1964	Liikkeessä 31. XII 1964
Setelit						
Uudet						
100 mk	817,2	348,0	175,0	990,2	452,5	537,7
50 »	505,0	149,5	145,0	509,5	269,1	240,4
10 »	275,6	158,0	213,0	220,6	71,7	148,9
5 »	41,2	52,0	50,0	43,2	12,4	30,8
1 »	50,1	80,9	99,2	31,8	8,1	23,7
Yhteensä	1 689,1	788,4	682,2	1 795,3	813,8	981,5
milj. kpl	104,2	113,5	135,1	82,6	27,7	54,9
Vanhat						
10 000 vmk	14,5	—	3,9	10,6	0,1	10,5
5 000 »	5,5	—	1,9	3,6	0,0	3,6
1 000 »	3,7	—	0,8	2,9	0,0	2,9
500 »	1,2	—	0,3	0,9	0,0	0,9
100 »	2,5	—	0,4	2,1	0,0	2,1
50, 20, 10, 5 vmk	1,2	—	—	1,2	0,0	1,2
Yhteensä	28,6	—	7,3	21,3	0,1	21,2
milj. kpl	12,8	—	1,0	11,8	1,0	10,8
Kaikkiaan	1 717,7	788,4	689,5	1 816,6	813,9	1 002,7
milj. kpl	117,0	113,5	136,1	94,4	28,7	65,7
Metallirahat						
Uudet						
1 mk	—	10,0	—	10,0	0,5	9,5
50 p	8,7	1,5	—	10,2	1,6	8,6
20 »	8,0	0,8	—	8,8	0,4	8,4
10 »	3,8	0,7	—	4,5	0,5	4,0
5 »	3,0	0,3	—	3,3	0,3	3,0
1 »	1,7	0,5	—	2,2	0,3	1,9
Yhteensä	25,2	13,8	—	39,0	3,6	35,4
Vanhat						
1 000 vmk	1,8	—	—	1,8	0,1	1,7
500 »	2,9	—	—	2,9	0,1	2,8
200 »	1,9	—	0,2	1,7	—	1,7
100 »	1,2	—	0,3	0,9	—	0,9
50 »	1,7	—	0,3	1,4	—	1,4
20 »	2,1	—	0,3	1,8	—	1,8
10 »	1,8	—	0,3	1,5	—	1,5
5 »	2,1	—	0,2	1,9	—	1,9
1 »	3,0	—	0,2	2,8	—	2,8
50, 25, 10, 5, 1 vp	0,5	—	—	0,5	—	0,5
Yhteensä	19,0	—	1,8	17,2	0,2	17,0
Kaikkiaan	44,2	13,8	1,8	56,2	3,8	52,4

10. Vaihto eri tileillä vuonna 1964

Mmk

Tili	Saldo 31. XII 1963 + debet - kredit	Vaihto v. 1964		Saldo 31. XII 1964 + debet - kredit
		+ debet	- kredit	
Kassatilit	+ 778	9 096	9 058	+ 816
Kulta	+ 135	150	95	+ 190
Ulkomaiset valuuttatilit	+ 600	2 029	1 930	+ 699
Diskontatut vekselit	+ 152	428	428	+ 152
Rediskontatut vekselit	+ 325	2 904	2 781	+ 448
Obligaatiot	+ 129	407	454	+ 82
Eri tilit	+ 41	877	864	+ 54
Setelivastuutilit	- 1 718	689	788	- 1 817
Ulkomaiset markkatilit	- 34	33	27	- 28
Valtion shekkitali	- 0	10 182	10 187	- 5
Muut shekkitalit	- 3	38 883	38 944	- 64
Pitkäaikaiset velat	- 68	13	-	- 55
Arvonjärjestelytilit ja oma pääoma	- 337	14 622	14 757	- 472
Kaikkiaan	± 2 160	80 313	80 313	± 2 441

11. Kotimainen clearing-liike: vaihdettujen postivekselien ja shekkien sekä tilisiirtojen lukumäärä ja arvo vuosina 1961—1964

1 000 kpl

Mmk

Kuukausi ja vuosi	Pääkonttori		Haarakonttorit		Yhteensä	
	Luku	Määrä	Luku	Määrä	Luku	Määrä
1964						
I	492	1 688,4	181	427,4	673	2 115,8
II	471	1 590,2	172	405,5	643	1 995,7
III	453	1 449,9	177	404,7	630	1 854,6
IV	565	1 782,8	199	480,0	764	2 262,8
V	512	1 707,1	196	476,8	708	2 183,9
VI	528	1 773,6	205	506,0	733	2 279,6
VII	513	1 773,9	200	479,7	713	2 253,6
VIII	478	1 742,3	189	454,9	667	2 197,2
IX	527	1 825,3	209	493,8	736	2 319,1
X	561	1 857,8	218	510,9	779	2 368,7
XI	569	1 700,0	217	512,6	786	2 212,6
XII	635	2 124,6	232	556,0	867	2 680,6
Yhteensä	6 304	21 015,9	2 395	5 708,3	8 699	26 724,2
1963	5 404	17 464,8	2 150	5 511,4	7 554	22 976,2
1962	4 982	16 433,8	1 891	5 071,3	6 873	21 505,1
1961	4 464	15 411,0	1 691	4 480,2	6 155	19 891,2

12. Omat varat vuosien 1951—1964 lopussa

Mmk

Vuosi	Kantarahasto	Vararahasto	Käyttämättömät voittovarot	Yhteensä
1951	50,0	15,3	14,2	79,5
1952	50,0	22,4	12,1	84,5
1953	50,0	28,5	16,7	95,2
1954	50,0	36,8	15,6	102,4
1955	100,0	—	16,1	116,1
1956	100,0	8,1	20,5	128,6
1957	100,0	18,4	21,7	140,1
1958	100,0	29,2	16,3	145,5
1959	100,0	37,4	12,5	149,9
1960	100,0	43,6	16,3	159,9
1961	100,0	51,8	20,4	172,2
1962	100,0	62,0	23,2	185,2
1963	100,0	73,6	22,3	195,9
1964	100,0	84,8	26,3	211,1

13. Voittovarojen käyttö vuosina 1951—1964

Mmk

Vuosi	Käytettävissä olevia voittovaroja vuoden alussa	Siitä:			Vuoden voitto
		Siirretty vararahastoon	Siirretty eduskunnan käytettäväksi	Käyttämättä vuoden lopussa	
1951	10,0	5,0	5,0	—	14,2
1952	14,2	7,1	7,1	—	12,1
1953	12,1	6,1	6,0	—	16,7
1954	16,7	8,3	8,0	0,4	15,2
1955	15,6	8,0	7,6	—	16,1
1956	16,1	8,1	8,0	—	20,5
1957	20,5	10,3	10,2	—	21,7
1958	21,7	10,9	10,8	—	16,3
1959	16,3	8,2	8,1	—	12,5
1960	12,5	6,2	6,3	—	16,3
1961	16,3	8,2	8,1	—	20,4
1962	20,4	10,2	10,2	—	23,2
1963	23,2	11,6	11,6	—	22,3
1964	22,3	11,2	11,1	—	26,3

14. Parikurssit ja avista-myyntikurssit¹ vuonna 1964

Päivä	1 USAn dollari	1 Kanadan dollari	1 Englannin punta	100 Ruotsin kruunua	100 Norjan kruunua	100 Tanskan kruunua	100 D- markkaa	100 Hollannin floriinia
Parikurssi	3,20	2,96	8,96	61,86	44,80	46,33	80,00	88,40
Myyntikurssi								
3. I	3,221	2,982	9,010	62,05	45,01	46,65	81,00	89,47
7.	3,221	2,982	9,010	62,05	45,01	46,65	80,94	89,47
10.	3,221	2,982	9,015	62,05	45,01	46,65	80,94	89,47
13.	3,219	2,982	9,015	62,05	45,01	46,65	80,94	89,47
14.	3,219	2,982	9,010	62,05	45,01	46,60	80,94	89,40
20.	3,219	2,982	9,010	62,05	45,01	46,60	81,00	89,40
21.	3,219	2,982	9,005	62,05	44,97	46,60	81,00	89,33
29.	3,219	2,982	9,005	62,05	44,97	46,60	81,00	89,26
30.	3,219	2,982	9,005	62,00	44,97	46,56	81,00	89,26
6. II	3,219	2,982	9,005	62,05	44,97	46,56	81,00	89,26
7.	3,217	2,980	9,000	62,05	44,93	46,52	81,00	89,26
11.	3,217	2,980	9,000	62,05	44,93	46,52	81,00	89,26
12.	3,217	2,980	9,000	62,05	44,93	46,52	81,00	89,26
20.	3,217	2,980	9,000	62,10	44,93	46,52	81,00	89,26
21.	3,217	2,980	8,995	62,15	44,93	46,52	81,00	89,26
24.	3,217	2,980	8,995	62,10	44,93	46,52	81,00	89,26
28.	3,217	2,980	9,000	62,10	44,93	46,52	80,94	89,19
2. III	3,217	2,980	9,000	62,25	44,93	46,52	80,94	89,19
3.	3,217	2,980	9,000	62,40	44,93	46,52	80,94	89,19
6.	3,217	2,980	9,000	62,40	44,93	46,56	80,94	89,19
10.	3,217	2,980	9,000	62,45	44,93	46,60	81,00	89,19
11.	3,217	2,980	9,000	62,50	44,93	46,60	81,00	89,19
13.	3,217	2,980	9,000	62,55	44,93	46,60	81,00	89,19
16.	3,217	2,980	9,000	62,60	44,93	46,60	81,00	89,19
17.	3,217	2,980	9,000	62,60	44,93	46,60	81,00	89,19
18.	3,217	2,980	9,000	62,60	44,93	46,60	81,00	89,19
19.	3,217	2,980	9,000	62,60	44,93	46,60	80,94	89,26
23.	3,217	2,980	9,000	62,55	44,97	46,64	80,94	89,26
2. IV	3,217	2,980	9,000	62,55	44,97	46,64	80,94	89,19
3.	3,217	2,980	9,005	62,55	45,01	46,64	80,94	89,19
7.	3,217	2,980	9,005	62,55	45,01	46,64	80,94	89,19
10.	3,219	2,980	9,005	62,55	45,01	46,64	80,94	89,19
13.	3,219	2,980	9,010	62,60	45,05	46,64	81,00	89,26
17.	3,219	2,980	9,010	62,60	45,05	46,68	81,00	89,26
20.	3,219	2,980	9,010	62,65	45,05	46,68	81,00	89,26
21.	3,221	2,980	9,010	62,65	45,05	46,68	81,00	89,26
22.	3,221	2,980	9,010	62,65	45,05	46,68	81,00	89,26
23.	3,221	2,980	9,015	62,70	45,05	46,68	81,06	89,26
29.	3,221	2,980	9,020	62,70	45,05	46,68	81,06	89,26

¹ Kurssit niinä päivinä, joina jokin kurssi on muuttunut.

100 Belgian frangia	100 Sveitsin frangia	100 Ranskan frangia	100 Italian liiraa	100 Itävallan šillinkiä	100 Portu- galin escudoa	100 Islannin kruunua	100 Espanjan pesetaa	100 Tšekko- slovakian kruunua	Päivä
6,40	73,18	64,82	0,5120	12,31	11,13	7,44	5,33	44,44	Parikurssi
									Myyntikurssi
6,465	74,66	65,75	0,5176	12,48	11,24	7,49	5,42	44,58	3. I
6,465	74,60	65,75	0,5176	12,48	11,24	7,49	5,42	44,58	7.
6,465	74,60	65,75	0,5176	12,48	11,24	7,49	5,42	44,58	10.
6,465	74,60	65,75	0,5176	12,48	11,24	7,49	5,42	44,58	13.
6,460	74,60	65,70	0,5172	12,47	11,24	7,49	5,42	44,58	14.
6,460	74,60	65,70	0,5172	12,47	11,24	7,49	5,42	44,58	20.
6,460	74,60	65,70	0,5172	12,47	11,24	7,49	5,42	44,58	21.
6,460	74,60	65,70	0,5172	12,47	11,24	7,49	5,42	44,58	29.
6,460	74,54	65,70	0,5172	12,47	11,23	7,49	5,42	44,58	30.
6,460	74,54	65,70	0,5172	12,46	11,23	7,49	5,42	44,58	6. II
6,460	74,54	65,65	0,5168	12,45	11,23	7,49	5,42	44,58	7.
6,460	74,46	65,65	0,5168	12,45	11,22	7,49	5,42	44,58	11.
6,460	74,40	65,65	0,5168	12,45	11,22	7,49	5,42	44,58	12.
6,460	74,40	65,65	0,5168	12,45	11,22	7,49	5,42	44,58	20.
6,455	74,34	65,65	0,5168	12,45	11,22	7,49	5,42	44,58	21.
6,455	74,34	65,65	0,5172	12,45	11,22	7,49	5,42	44,58	24.
6,455	74,34	65,65	0,5168	12,45	11,22	7,49	5,42	44,58	28.
6,455	74,34	65,65	0,5168	12,45	11,22	7,49	5,42	44,58	2. III
6,455	74,34	65,65	0,5168	12,45	11,22	7,49	5,42	44,58	3.
6,455	74,34	65,65	0,5168	12,45	11,22	7,49	5,42	44,58	6.
6,455	74,34	65,65	0,5168	12,45	11,22	7,49	5,42	44,58	10.
6,460	74,40	65,65	0,5168	12,45	11,22	7,49	5,42	44,58	11.
6,460	74,40	65,65	0,5168	12,45	11,22	7,49	5,42	44,58	13.
6,460	74,40	65,65	0,5168	12,45	11,22	7,49	5,42	44,58	16.
6,460	74,40	65,65	0,5164	12,45	11,22	7,49	5,42	44,58	17.
6,460	74,40	65,65	0,5156	12,45	11,22	7,49	5,42	44,58	18.
6,455	74,34	65,65	0,5152	12,45	11,22	7,49	5,42	44,58	19.
6,455	74,34	65,65	0,5152	12,45	11,22	7,49	5,42	44,58	23.
6,455	74,34	65,65	0,5148	12,45	11,22	7,49	5,42	44,58	2. IV
6,460	74,34	65,65	0,5148	12,45	11,22	7,49	5,42	44,58	3.
6,460	74,40	65,65	0,5148	12,46	11,23	7,49	5,42	44,58	7.
6,460	74,40	65,65	0,5148	12,46	11,23	7,49	5,42	44,58	10.
6,465	74,46	65,70	0,5152	12,47	11,23	7,49	5,42	44,58	13.
6,465	74,52	65,70	0,5152	12,47	11,23	7,49	5,42	44,58	17.
6,465	74,52	65,70	0,5152	12,47	11,23	7,49	5,42	44,58	20.
6,465	74,52	65,70	0,5152	12,47	11,23	7,49	5,42	44,58	21.
6,470	74,58	65,70	0,5152	12,47	11,23	7,49	5,42	44,58	22.
6,470	74,64	65,70	0,5152	12,47	11,24	7,49	5,42	44,58	23.
6,470	74,64	65,70	0,5152	12,47	11,24	7,49	5,42	44,58	29.

14. (Jatk.) Parikurssit ja avista-myyntikurssit vuonna 1964

Päivä	1 USAn dollari	1 Kanadan dollari	1 Englannin punta	100 Ruotsin kruunua	100 Norjan kruunua	100 Tanskan kruunua	100 D- markkaa	100 Hollannin florintia
4. V	3,221	2,980	9,020	62,70	45,05	46,68	81,06	89,19
5.	3,219	2,980	9,015	62,70	45,05	46,68	81,00	89,19
11.	3,219	2,980	9,015	62,70	45,05	46,68	81,00	89,12
12.	3,221	2,980	9,015	62,70	45,05	46,68	81,00	89,12
13.	3,219	2,980	9,015	62,70	45,05	46,68	81,00	89,12
14.	3,219	2,980	9,015	62,70	45,05	46,64	81,00	89,12
15.	3,219	2,980	9,015	62,70	45,05	46,64	81,00	89,19
21.	3,221	2,980	9,015	62,70	45,05	46,64	81,00	89,19
26.	3,221	2,980	9,015	62,70	45,05	46,64	81,00	89,19
1. VI	3,221	2,980	9,010	62,70	45,05	46,64	81,06	89,12
2.	3,221	2,980	9,005	62,70	45,05	46,64	81,06	89,12
3.	3,219	2,980	9,005	62,70	45,05	46,64	81,06	89,12
4.	3,219	2,980	9,005	62,70	45,05	46,64	81,06	89,12
5.	3,219	2,980	9,000	62,70	45,05	46,64	81,06	89,12
8.	3,221	2,980	9,000	62,70	45,05	46,60	81,06	89,12
10.	3,221	2,980	9,000	62,70	45,05	46,60	81,06	89,05
11.	3,221	2,980	9,005	62,70	45,05	46,60	81,06	88,98
12.	3,223	2,980	9,005	62,75	45,05	46,64	81,12	88,98
15.	3,221	2,980	9,000	62,75	45,05	46,64	81,06	88,98
16.	3,221	2,980	9,000	62,75	45,05	46,64	81,06	88,98
17.	3,223	2,980	9,005	62,75	45,05	46,64	81,06	88,98
18.	3,223	2,980	9,005	62,75	45,05	46,64	81,12	89,12
22.	3,223	2,980	9,005	62,75	45,05	46,64	81,12	89,05
24.	3,223	2,980	9,005	62,75	45,05	46,64	81,12	89,05
25.	3,223	2,980	9,005	62,75	45,09	46,64	81,12	89,05
26.	3,223	2,980	9,000	62,78	45,09	46,64	81,12	88,98
29.	3,224	2,980	9,000	62,78	45,09	46,64	81,12	88,98
30.	3,224	2,980	9,000	62,78	45,09	46,64	81,12	88,98
1. VII	3,224	2,980	9,005	62,68	45,09	46,64	81,12	88,98
2.	3,224	2,980	9,005	62,58	45,09	46,64	81,12	88,98
3.	3,224	2,980	9,000	62,58	45,05	46,64	81,12	89,10
7.	3,224	2,980	9,000	62,58	45,05	46,64	81,12	89,10
8.	3,224	2,980	9,000	62,58	45,05	46,68	81,12	89,10
10.	3,224	2,980	9,000	62,66	45,05	46,64	81,12	89,19
13.	3,224	2,980	9,000	62,71	45,05	46,64	81,12	89,19
14.	3,224	2,980	9,000	62,71	45,05	46,64	81,12	89,19
16.	3,224	2,980	8,995	62,71	45,05	46,64	81,12	89,19
17.	3,224	2,980	8,990	62,71	45,05	46,60	81,12	89,26
21.	3,224	2,980	8,990	62,76	45,05	46,60	81,12	89,26
22.	3,224	2,980	8,990	62,76	45,05	46,60	81,12	89,19
29.	3,224	2,980	8,990	62,71	45,05	46,60	81,12	89,19
30.	3,224	2,982	8,990	62,71	45,05	46,60	81,12	89,19
31.	3,224	2,984	8,990	62,71	45,05	46,60	81,12	89,19

100 Belgian frangia	100 Sveitsin frangia	100 Ranskan frangia	100 Italian liiraa	100 Itävallan šillinkiä	100 Portugalin escudoa	100 Islannin kruunua	100 Espanjan pesetää	100 Tšekko-slovakian kruunua	Päivä
6,470	74,64	65,70	0,5152	12,47	11,24	7,49	5,42	44,58	4. V
6,470	74,64	65,70	0,5152	12,46	11,24	7,49	5,42	44,58	5.
6,470	74,64	65,70	0,5152	12,46	11,24	7,49	5,42	44,58	11.
6,470	74,64	65,70	0,5152	12,46	11,24	7,49	5,42	44,58	12.
6,470	74,64	65,70	0,5152	12,46	11,24	7,49	5,42	44,58	13.
6,470	74,64	65,70	0,5152	12,46	11,24	7,49	5,42	44,58	14.
6,470	74,64	65,70	0,5152	12,46	11,24	7,49	5,42	44,58	15.
6,470	74,64	65,70	0,5152	12,46	11,24	7,49	5,42	44,58	21.
6,470	74,64	65,70	0,5152	12,47	11,24	7,49	5,42	44,58	26.
6,470	74,64	65,70	0,5152	12,47	11,24	7,49	5,42	44,58	1. VI
6,470	74,64	65,70	0,5152	12,47	11,24	7,49	5,42	44,58	2.
6,470	74,64	65,70	0,5152	12,47	11,24	7,49	5,42	44,58	3.
6,465	74,64	65,70	0,5152	12,47	11,23	7,49	5,42	44,58	4.
6,465	74,64	65,70	0,5152	12,47	11,23	7,49	5,42	44,58	5.
6,465	74,64	65,70	0,5152	12,47	11,23	7,49	5,42	44,58	8.
6,465	74,64	65,70	0,5152	12,47	11,23	7,49	5,42	44,58	10.
6,465	74,64	65,70	0,5152	12,47	11,23	7,49	5,42	44,58	11.
6,465	74,70	65,75	0,5156	12,47	11,23	7,49	5,42	44,58	12.
6,465	74,70	65,75	0,5156	12,47	11,23	7,49	5,42	44,58	15.
6,465	74,70	65,75	0,5156	12,47	11,22	7,49	5,42	44,58	16.
6,465	74,70	65,75	0,5156	12,47	11,22	7,49	5,42	44,58	17.
6,465	74,70	65,75	0,5156	12,48	11,23	7,49	5,42	44,58	18.
6,465	74,70	65,75	0,5156	12,48	11,23	7,49	5,42	44,58	22.
6,460	74,70	65,75	0,5156	12,48	11,23	7,49	5,42	44,58	24.
6,460	74,70	65,75	0,5156	12,48	11,23	7,49	5,42	44,58	25.
6,460	74,70	65,75	0,5156	12,48	11,22	7,49	5,42	44,58	26.
6,460	74,70	65,75	0,5156	12,48	11,22	7,49	5,42	44,58	29.
6,465	74,70	65,75	0,5160	12,48	11,22	7,49	5,42	44,58	30.
6,465	74,70	65,75	0,5160	12,48	11,22	7,49	5,42	44,58	1. VII
6,465	74,70	65,75	0,5160	12,48	11,22	7,49	5,42	44,58	2.
6,465	74,70	65,80	0,5160	12,49	11,22	7,49	5,42	44,58	3.
6,470	74,70	65,80	0,5160	12,49	11,22	7,49	5,42	44,58	7.
6,470	74,70	65,80	0,5160	12,49	11,22	7,49	5,42	44,58	8.
6,470	74,70	65,80	0,5160	12,49	11,22	7,49	5,42	44,58	10.
6,470	74,70	65,80	0,5160	12,49	11,22	7,49	5,42	44,58	13.
6,475	74,64	65,80	0,5160	12,49	11,22	7,49	5,42	44,58	14.
6,475	74,64	65,80	0,5160	12,49	11,22	7,50	5,42	44,58	16.
6,480	74,58	65,80	0,5160	12,49	11,21	7,50	5,42	44,58	17.
6,480	74,58	65,80	0,5160	12,50	11,21	7,50	5,42	44,58	21.
6,480	74,58	65,80	0,5160	12,50	11,21	7,50	5,42	44,58	22.
6,480	74,58	65,80	0,5160	12,50	11,21	7,50	5,42	44,58	29.
6,480	74,52	65,80	0,5160	12,49	11,21	7,50	5,42	44,58	30.
6,485	74,52	65,80	0,5160	12,49	11,21	7,50	5,42	44,58	31.

14. (Jatk.) Parikurssit ja avista-myyntikurssit vuonna 1964

Päivä	1 USAn dollari	1 Kanadan dollari	1 Englannin punta	100 Ruotsin kruunua	100 Norjan kruunua	100 Tanskan kruunua	100 D- markkaa	100 Hollannin florintia
4. VIII	3,224	2,984	8,990	62,76	45,05	46,60	81,12	89,19
7.	3,224	2,984	8,990	62,76	45,05	46,60	81,12	89,25
12.	3,224	2,984	8,990	62,76	45,05	46,60	81,12	89,25
18.	3,224	2,990	8,985	62,78	45,05	46,56	81,12	89,25
24.	3,224	2,990	8,980	62,78	45,01	46,52	81,12	89,25
28.	3,224	2,990	8,980	62,78	45,01	46,52	81,12	89,25
3. IX	3,224	2,990	8,980	62,78	45,01	46,52	81,12	89,32
4.	3,224	2,990	8,975	62,78	45,01	46,52	81,12	89,32
9.	3,224	2,992	8,975	62,78	45,01	46,52	81,12	89,32
11.	3,224	2,996	8,975	62,78	45,01	46,56	81,12	89,32
14.	3,224	2,996	8,975	62,78	45,01	46,56	81,12	89,39
15.	3,222	2,996	8,970	62,78	44,97	46,56	81,06	89,39
18.	3,222	2,996	8,970	62,78	44,97	46,52	81,06	89,39
25.	3,222	2,996	8,970	62,73	44,97	46,52	81,06	89,39
28.	3,222	2,996	8,965	62,73	44,97	46,52	81,06	89,39
29.	3,222	2,996	8,965	62,63	44,97	46,52	81,06	89,32
1. X	3,222	2,998	8,965	62,63	44,97	46,52	81,06	89,32
6.	3,222	2,998	8,965	62,58	44,97	46,52	81,06	89,32
7.	3,222	2,998	8,965	62,48	44,97	46,52	81,06	89,32
8.	3,220	2,998	8,960	62,35	44,93	46,48	81,00	89,32
9.	3,220	2,998	8,960	62,30	44,93	46,48	81,00	89,32
12.	3,220	2,998	8,960	62,35	44,93	46,44	81,00	89,32
13.	3,218	2,995	8,960	62,35	44,93	46,44	81,00	89,39
14.	3,218	2,995	8,960	62,35	44,93	46,44	81,00	89,46
16.	3,218	2,995	8,955	62,35	44,93	46,44	81,00	89,46
20.	3,218	2,995	8,955	62,40	44,93	46,44	81,00	89,46
23.	3,218	2,995	8,955	62,45	44,93	46,44	81,00	89,46
27.	3,218	2,995	8,955	62,40	44,89	46,41	80,92	89,39
28.	3,216	2,993	8,955	62,35	44,89	46,41	80,86	89,32
3. XI	3,216	2,993	8,955	62,30	44,89	46,41	80,86	89,40
5.	3,216	2,993	8,955	62,30	44,89	46,41	80,86	89,47
6.	3,216	2,993	8,950	62,30	44,89	46,41	80,86	89,47
9.	3,216	2,993	8,950	62,30	44,89	46,41	80,86	89,40
10.	3,216	2,993	8,950	62,30	44,89	46,37	80,86	89,40
11.	3,216	2,993	8,950	62,30	44,89	46,37	80,86	89,47
13.	3,216	2,993	8,950	62,37	44,89	46,37	80,86	89,47
19.	3,216	2,996	8,950	62,37	44,89	46,37	80,86	89,47
20.	3,216	2,996	8,950	62,43	44,89	46,41	80,86	89,54
23.	3,216	2,996	8,965	62,43	44,89	46,45	80,86	89,54
25.	3,216	2,998	8,960	62,47	44,89	46,45	80,92	89,54
26.	3,216	2,998	8,970	62,47	44,89	46,45	80,92	89,54

100 Belgian frangia	100 Sveitsin frangia	100 Ranskan frangia	100 Italian liraa	100 Itävallan šillinkiä	100 Portu- galin escudoa	100 Islannin kruunua	100 Espanjan pesetää	100 Tšekko- slovakian kruunua	Päivä
6,485	74,58	65,80	0,5160	12,50	11,21	7,50	5,42	44,58	4. VIII
6,485	74,64	65,80	0,5160	12,50	11,21	7,50	5,42	44,58	7.
6,480	74,64	65,80	0,5160	12,50	11,21	7,50	5,42	44,58	12.
6,480	74,64	65,80	0,5160	12,50	11,21	7,50	5,42	44,58	18.
6,480	74,64	65,80	0,5160	12,50	11,20	7,50	5,42	44,58	24.
6,485	74,64	65,80	0,5160	12,50	11,20	7,50	5,42	44,58	28.
6,490	74,64	65,80	0,5160	12,50	11,20	7,50	5,42	44,58	3. IX
6,490	74,64	65,80	0,5160	12,50	11,20	7,50	5,42	44,58	4.
6,490	74,64	65,80	0,5160	12,49	11,19	7,50	5,42	44,58	9.
6,490	74,64	65,80	0,5160	12,49	11,19	7,50	5,42	44,58	11.
6,490	74,64	65,80	0,5160	12,49	11,19	7,50	5,42	44,58	14.
6,490	74,64	65,75	0,5160	12,48	11,18	7,50	5,42	44,58	15.
6,490	74,64	65,75	0,5160	12,48	11,18	7,50	5,42	44,58	18.
6,490	74,64	65,75	0,5160	12,48	11,18	7,50	5,42	44,58	25.
6,490	74,64	65,75	0,5160	12,48	11,18	7,50	5,42	44,58	28.
6,490	74,64	65,75	0,5160	12,48	11,18	7,50	5,42	44,58	29.
6,490	74,58	65,75	0,5160	12,48	11,18	7,50	5,42	44,58	1. X
6,490	74,58	65,75	0,5160	12,48	11,18	7,50	5,42	44,58	6.
6,490	74,58	65,75	0,5160	12,48	11,18	7,50	5,42	44,58	7.
6,485	74,58	65,70	0,5155	12,47	11,17	7,50	5,42	44,58	8.
6,485	74,58	65,70	0,5155	12,47	11,17	7,50	5,42	44,58	9.
6,485	74,58	65,70	0,5155	12,47	11,17	7,50	5,42	44,58	12.
6,485	74,58	65,70	0,5151	12,46	11,17	7,50	5,42	44,58	13.
6,485	74,58	65,70	0,5151	12,46	11,17	7,50	5,42	44,58	14.
6,485	74,58	65,70	0,5151	12,46	11,17	7,50	5,42	44,58	16.
6,485	74,58	65,65	0,5151	12,46	11,17	7,50	5,42	44,58	20.
6,485	74,58	65,65	0,5151	12,46	11,16	7,50	5,42	44,58	23.
6,480	74,58	65,65	0,5151	12,46	11,16	7,50	5,42	44,58	27.
6,480	74,58	65,65	0,5147	12,45	11,16	7,50	5,42	44,58	28.
6,480	74,52	65,65	0,5147	12,45	11,16	7,50	5,42	44,58	3. XI
6,480	74,52	65,65	0,5147	12,45	11,16	7,50	5,42	44,58	5.
6,480	74,52	65,65	0,5147	12,45	11,16	7,50	5,42	44,58	6.
6,480	74,52	65,65	0,5147	12,45	11,16	7,50	5,42	44,58	9.
6,480	74,52	65,65	0,5147	12,45	11,16	7,50	5,42	44,58	10.
6,480	74,52	65,65	0,5147	12,45	11,16	7,50	5,42	44,58	11.
6,480	74,52	65,65	0,5147	12,45	11,16	7,50	5,42	44,58	13.
6,480	74,52	65,65	0,5147	12,45	11,16	7,50	5,42	44,58	19.
6,480	74,52	65,65	0,5147	12,45	11,16	7,50	5,42	44,58	20.
6,480	74,52	65,65	0,5147	12,45	11,16	7,50	5,42	44,58	23.
6,480	74,52	65,65	0,5147	12,45	11,17	7,50	5,42	44,58	25.
6,480	74,52	65,65	0,5147	12,45	11,17	7,50	5,42	44,58	26.

14. (Jatk.) Parikurssit ja avista-myyntikurssit vuonna 1964

Päivä	1 USAn dollari	1 Kanadan dollari	1 Englannin punta	100 Ruotsin kruunua	100 Norjan kruunua	100 Tanskan kruunua	100 D- markkaa	100 Hollannin floriinia
27. XI	3,216	2,998	8,975	62,47	44,94	46,45	80,92	89,54
1. XII	3,216	2,998	8,975	62,47	44,94	46,45	80,86	89,54
3.	3,216	2,998	8,975	62,52	44,94	46,50	80,86	89,54
4.	3,216	2,998	8,975	62,58	44,94	46,50	80,86	89,54
7.	3,216	2,998	8,980	62,58	44,94	46,50	80,86	89,54
8.	3,216	2,998	8,975	62,58	44,94	46,50	80,86	89,54
9.	3,216	2,990	8,975	62,50	44,98	46,50	80,86	89,54
16.	3,216	2,990	8,975	62,50	44,98	46,50	80,92	89,54
18.	3,216	2,994	8,975	62,50	44,98	46,50	80,92	89,54
21.	3,218	2,994	8,975	62,55	44,98	46,50	80,92	89,54
23.	3,218	2,994	8,975	62,55	44,98	46,50	80,98	89,54
28.	3,218	2,994	8,975	62,60	44,98	46,50	80,98	89,54
31.	3,218	2,998	8,975	62,60	44,98	46,50	80,98	89,54

Clearingdollari noteerattiin kurssiin 3,21 mk. Dollarin perustulvat clearingsopimukset seuraavien maiden kanssa: Bulgaria, Kolumbia, Kreikka, Puola, Saksan demokraattinen tasavalta, Turkki ja Unkari. Kiinan, Neuvostoliiton ja Romanian sopimukset perustulvat ruplaan kurssin ollessa 3,5667 ruplalta.

15. Avista-myyntikurssit keskimäärin kunakin kuukautena vuonna 1964

Kuu- kausi	1 USAn dollari	1 Kanadan dollari	1 Englannin punta	100 Ruotsin kruunua	100 Norjan kruunua	100 Tanskan kruunua	100 D- markkaa	100 Hollannin floriinia
1964								
I	3,220	2,982	9,009	62,05	44,99	46,62	80,98	89,39
II	3,217	2,980	9,000	62,06	44,94	46,53	81,00	89,25
III	3,217	2,980	9,000	62,50	44,94	46,59	80,96	89,21
IV	3,219	2,980	9,009	62,61	45,03	46,66	80,99	89,24
V	3,220	2,980	9,015	62,70	45,05	46,66	81,01	89,18
VI	3,222	2,980	9,008	62,73	45,06	46,63	81,09	89,05
VII	3,224	2,980	8,995	62,68	45,05	46,62	81,12	89,16
VIII	3,224	2,987	8,986	62,74	45,04	46,57	81,12	89,24
IX	3,223	2,994	8,972	62,76	44,99	46,53	81,09	89,35
X	3,219	2,996	8,959	62,42	44,93	46,46	80,99	89,38
XI	3,216	2,995	8,956	62,37	44,90	46,41	80,87	89,48
XII	3,217	2,994	8,975	62,54	44,97	46,50	80,90	89,54

100 Belgian frangia	100 Sveitsin frangia	100 Ranskan frangia	100 Italian liiraa	100 Itävallan šillinkää	100 Portugalin escudoa	100 Islannin kruunua	100 Espanjan pesetaa	100 Tšekko-slovakian kruunua	Päivä
6,480	74,52	65,65	0,5147	12,45	11,17	7,50	5,42	44,58	27. XI
6,480	74,52	65,65	0,5147	12,45	11,19	7,50	5,42	44,58	1. XII
6,480	74,52	65,65	0,5147	12,45	11,19	7,50	5,42	44,58	3.
6,480	74,52	65,65	0,5147	12,45	11,19	7,50	5,42	44,58	4.
6,480	74,52	65,65	0,5147	12,45	11,19	7,50	5,42	44,58	7.
6,480	74,52	65,65	0,5147	12,45	11,19	7,50	5,42	44,58	8.
6,480	74,52	65,65	0,5147	12,45	11,19	7,50	5,42	44,58	9.
6,480	74,52	65,65	0,5147	12,45	11,19	7,50	5,42	44,58	16.
6,480	74,52	65,65	0,5147	12,46	11,19	7,50	5,42	44,58	18.
6,480	74,58	65,65	0,5147	12,46	11,19	7,50	5,42	44,58	21.
6,480	74,58	65,65	0,5147	12,46	11,19	7,50	5,42	44,58	23.
6,485	74,58	65,65	0,5147	12,46	11,19	7,50	5,42	44,58	28.
6,485	74,58	65,65	0,5147	12,46	11,20	7,50	5,42	44,58	31.

100 Belgian frangia	100 Sveitsin frangia	100 Ranskan frangia	100 Italian liiraa	100 Itävallan šillinkää	100 Portugalin escudoa	100 Islannin kruunua	100 Espanjan pesetaa	100 Tšekko-slovakian kruunua	Kun-kausi
									1964
6,462	74,60	65,72	0,5173	12,47	11,24	7,49	5,42	44,58	I
6,458	74,43	65,66	0,5169	12,45	11,22	7,49	5,42	44,58	II
6,457	74,36	65,65	0,5162	12,45	11,22	7,49	5,42	44,58	III
6,464	74,49	65,68	0,5151	12,46	11,23	7,49	5,42	44,58	IV
6,470	74,64	65,70	0,5152	12,46	11,24	7,49	5,42	44,58	V
6,465	74,68	65,73	0,5155	12,47	11,23	7,49	5,42	44,58	VI
6,475	74,63	65,80	0,5160	12,49	11,22	7,50	5,42	44,58	VII
6,482	74,62	65,80	0,5160	12,49	11,21	7,50	5,42	44,58	VIII
6,490	74,64	65,77	0,5160	12,49	11,19	7,50	5,42	44,58	IX
6,485	74,58	65,69	0,5153	12,46	11,17	7,50	5,42	44,58	X
6,480	74,52	65,65	0,5147	12,45	11,16	7,50	5,42	44,58	XI
6,481	74,54	65,65	0,5147	12,45	11,19	7,50	5,42	44,58	XII

16. Avista-myyntikurssit vuosina 1951—1964

Vuosi	1 USAn dollari			1 Englannin punta			100 Ruotsin kruunua		
	Korkein	Alin	Keskim.	Korkein	Alin	Keskim.	Korkein	Alin	Keskim.
1951	2,31	2,31	2,31	6,46	6,46	6,46	44,50	44,50	44,50
1952	2,31	2,31	2,31	6,46	6,46	6,46	44,50	44,50	44,50
1953	2,31	2,31	2,31	6,46	6,46	6,46	44,50	44,50	44,50
1954	2,31	2,31	2,31	6,46	6,46	6,46	44,50	44,50	44,50
1955	2,31	2,31	2,31	6,46	6,46	6,46	44,50	44,50	44,50
1956	2,31	2,31	2,31	6,46	6,44	6,4525	44,79	44,40	44,58
1957	3,21	2,31	2,5731	8,9850	6,44	7,2009	62,10	44,56	49,75
1958	3,21	3,2040	3,2099	8,9850	8,94	8,9667	62,10	61,80	61,92
1959	3,2060	3,2020	3,2028	9,0200	8,96	8,9960	61,97	61,85	61,92
1960	3,2120	3,2020	3,2072	9,0350	8,96	9,0049	62,32	61,85	62,07
1961	3,2220	3,2050	3,2146	9,0550	8,9700	9,0088	62,45	61,95	62,23
1962	3,2230	3,2170	3,2209	9,0600	9,0250	9,0437	62,66	62,05	62,50
1963	3,223	3,221	3,223	9,045	9,010	9,027	62,35	62,05	62,16
1964	3,224	3,216	3,220	9,020	8,950	8,990	62,78	62,00	62,52

Vuosi	100 Tanskan kruunua			100 Norjan kruunua			100 Sveitsin frangia		
	Korkein	Alin	Keskim.	Korkein	Alin	Keskim.	Korkein	Alin	Keskim.
1951	33,40	33,30	33,35	32,35	32,31	32,32	53,00	53,00	53,00
1952	33,40	33,40	33,40	32,35	32,35	32,35	53,00	53,00	53,00
1953	33,40	33,40	33,40	32,35	32,35	32,35	53,00	53,00	53,00
1954	33,40	33,40	33,40	32,35	32,35	32,35	53,00	53,00	53,00
1955	33,41	33,40	33,40	32,35	32,28	32,35	53,00	52,75	53,00
1956	33,46	33,27	33,35	32,42	32,20	32,28	52,97	52,63	52,78
1957	46,40	33,31	37,14	45,00	32,27	36,04	73,70	52,77	58,83
1958	46,44	46,28	46,36	44,90	44,78	44,83	73,55	73,15	73,32
1959	46,56	46,42	46,49	45,00	44,84	44,94	74,40	73,68	74,13
1960	46,73	46,39	46,54	45,09	44,80	44,97	74,62	73,80	74,74
1961	46,84	46,38	46,57	45,25	44,90	45,02	74,66	74,18	74,44
1962	46,84	46,58	46,69	45,20	45,08	45,14	74,72	74,02	74,51
1963	46,77	46,65	46,71	46,16	45,01	45,11	74,72	74,44	74,62
1964	46,69	46,37	46,56	45,09	44,89	44,99	74,70	74,34	74,56

Vuosi	100 D-markkaa			100 Ranskan frangia ¹			100 Belgian frangia		
	Korkein	Alin	Keskim.	Korkein	Alin	Keskim.	Korkein	Alin	Keskim.
1951	—	—	—	0,66	0,66	0,66	4,62	4,62	4,62
1952	55,00	55,00	55,00	0,66	0,66	0,66	4,62	4,62	4,62
1953	55,00	55,00	55,00	0,66	0,66	0,66	4,62	4,62	4,62
1954	55,00	55,00	55,00	0,66	0,66	0,66	4,62	4,62	4,62
1955	55,10	55,00	55,00	0,66	0,66	0,66	4,6270	4,62	4,62
1956	55,19	55,01	55,11	0,6600	0,6554	0,6574	4,6350	4,6050	4,6269
1957	76,76	55,09	61,37	0,7650	0,5482	0,6779	6,4250	4,5990	5,1359
1958	76,71	76,27	76,55	0,7645	0,6498	0,7625	6,4450	6,4200	6,4325
1959	76,78	76,54	76,64	0,6498	0,6498	0,6498	6,4250	6,3900	6,4112
1960	77,04	76,78	76,91	65,55	65,20	65,41	6,4550	6,4000	6,4337
1961	81,07	76,80	80,06	65,75	65,32	65,54	6,4750	6,4100	6,4501
1962	80,90	80,36	80,60	65,80	65,60	65,74	6,4850	6,4650	6,4747
1963	81,09	80,48	80,88	65,80	65,75	65,79	6,485	6,455	6,467
1964	81,12	80,86	81,01	65,80	65,65	65,71	6,490	6,455	6,473

Vuosi	100 Hollannin floriniina			100 Itävallan šillinkiä			100 Italian liiraa		
	Korkein	Alin	Keskim.	Korkein	Alin	Keskim.	Korkein	Alin	Keskim.
1951	60,90	60,90	60,90	—	—	—	—	—	—
1952	60,90	60,90	60,90	—	—	—	—	—	—
1953	60,90	60,90	60,90	—	—	—	—	—	—
1954	60,90	60,90	60,90	—	—	—	—	—	—
1955	60,90	60,80	60,90	8,90	8,90	8,90	—	—	—
1956	60,91	60,49	60,66	8,90	8,90	8,90	—	—	—
1957	84,75	60,56	67,68	12,40	8,90	9,91	0,5135	0,5125	0,5135
1958	84,84	84,43	84,70	12,39	12,32	12,36	0,5155	0,5115	0,5142
1959	85,02	84,75	84,87	12,42	12,34	12,38	0,5165	0,5135	0,5160
1960	85,18	84,82	85,05	12,45	12,31	12,36	0,5176	0,5156	0,5168
1961	89,69	84,70	88,58	12,50	12,32	12,40	0,5192	0,5160	0,5179
1962	89,69	88,86	89,42	12,49	12,46	12,48	0,5193	0,5180	0,5190
1963	89,76	89,20	89,55	12,50	12,46	12,49	0,5193	0,5176	0,5188
1964	89,54	88,98	89,29	12,50	12,45	12,47	0,5176	0,5147	0,5157

¹ Uusi frangi 1 päivästä tammikuuta 1960 lähtien.

Eduskunnan pankkivaltuusmiehet vuoden 1964 lopussa

ESKOLA, KUSTAA OSKARI, maanviljelijä, *puheenjohtaja*
WIHERHEIMO, TOIVO ANTERO, filosofian maisteri, *varapuheenjohtaja*
AALTONEN, AIMO ANSELM, puolueen puheenjohtaja
KOKKOLA, VEIKKO JOHAN, kaupunginkamreeri
KINNUNEN, TOIVO HENRIK, kunnallisneuvos
TEIR, GRELS OLOF, varatuomari
LEHTO, OIVA, puolueen varapuheenjohtaja
SALO, TUURE OLAVI, varatuomari
PAASIO, KUSTAA RAFAEL, päätoimittaja

Suomen Pankki vuoden 1964 lopussa

Johtokunta

WARIS, KLAUS HENRIK, filosofian tohtori, *puheenjohtaja*
LEINONEN, ESKO KULLERVO, lainopin kandidaatti
SIMONEN, AARRE EDVARD, lakitieteen lisensiaatti, varatuomari
KARJALAINEN, AHTI KALLE SAMULI, valtiotieteen tohtori, ulkoasiainministeri, virasta vapaa
ROSSI, TABU REINO KAI, filosofian tohtori
VALVANNE, HEIKKI ILMARI, valtiotieteen tohtori, vt. jäsen

Pankin sihteerit

VATANEN, UUNO ARMAS, luottoasiat
TAMMIVUORI, PERTTI JUHANI, hallinnolliset asiat
VOUTILAINEN, JOUKO JUHANI, ulkomaan asiat ja tiedotusasiat
LASSILA, JAAKKO SAKARI, ulkomaan asiat ja kotimaiset rahoitusasiat
IGNATIUS, KARL HERMAN, hallinnolliset asiat
ARANKO, JORMA KALEVI, valuutta-asiat

Pankin pääkonttori

Ylikamreeri

ENGBERG, KARL GUNNAR

Osastopäälliköt

SUNDMAN, CARL GUSTAV, ulkomaanvaluutat
BLOMQUIST, PAUL MIKAEL, keskuskirjanpito
ÖSTERLUND, PAUL-ERIK LUDVIG, ulkomaanvaluutat
KAJANTIE, ARVO OLAVI, remburssit ja tarkastus
LINDSTRÖM, HELGE EUGEN, luottoasiat
JUSSILA, JUHO EINO, toimisto
EIROLA, KAINO PELLERVO, kirjanpito
NENONEN, AARRE VILHO, ulkomainen kirjeenvaihto

Ylikassanhoitaja

ASPELUND, BROR KARL ARTHUR

Taloustieteellinen tutkimuslaitos

VALVANNE, HEIKKI ILMARI, *tutkimuslaitoksen johtaja*
PAUNIO, JOUKO JUHANI KYÖSTI, *osastopäällikkö*
HELELÄ, TIMO MAURI, *osastopäällikkö*